ORAS

Kiek debesuota, temperatūra iki 50 laipsnių. Saulė teka 6:31, leidžiasi 4:38.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Midwest Inter. Library Center 5721 Cottage Grove Ave. Gr.

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

The First and Greatest Lithuanian Daily In America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLI | Kaina 5c | Chicago 8, Ill. Pirmadienis, Lapkričio - November 8 d., 1954 m. | Price 5c | 263

PRANCUZIJA ATSISAKO TARTIS DEL SAARO

PRO GELEŽINĖS UŽDANGOS PLYŠIUS

Lenkijos saugumiečio išpažintis. Ne visi pabėgusieji patikimi.

Pereitų metų gale į Vakarus atbėgęs Lenkijos saugumo ministerijos 10-to skyriaus viršininko pavaduotojas J. Swiatlo yra ne bet koks pakeleivis komunistų bendradarbis, bet komunistas su praeitimi ir geru patyrimu.

1933 m. Lenkijoj jau jis dirbo pogrindy komunistų jaunuolių tarpe. Tada jis turėjo 17 m. ir dirbo atsidėjęs, kaip kartais moka dirbti tokio amžiaus jaunuoliai.

Karo metu dalyvauja karo fronte. Paskui, kaip gerai stažuotas, Lenkijoj priskiriamas saugumo darbui. Naujoj tarnyboj ne vien tik sekasi, bet jis užsitarnauja tokį Maskvos pasitikėjimą, kad jam pavedamas vienas iš atsakingiausių saugumo darbų, tai pačių komunistų sekimas, dabojimas, kas nukrypsta nuo maskvinės linijos, o kas nukrypsta, tie suimami ir baudžiami.

Šis darbas ne bet kuriam komunistui pavedamas. Taigi, J. Swiatlo tampa net saugumo ministerijos vadinamojo dešimto skyriaus viršininko pavaduotoju. O SSSR komunistinės administracijos praktikoj viršininkų pavaduotojai yra tikrieji viršininkai.

Tarnavo, kad ir nepatenkintas

Kaip Swiatlo dabar pasakoja, jis pereito karo įkaršty pradėjo atvėsti nuo jį apėmusio komunistinio svaigulio. Daug kas jam nepatiko, bet stipriausiai jį paveikė SSSR Lenkijos puolimas iš pasalų bei raudonosios armijos nesuteikimas pagalbos Varšuvos sukilėliams ir bendrai komunistų melas ir klasta. Bet jis kentėjo, juo labiau, kad tarnyboj sekėsi. Juo pasitikėta tiek, kad net buvo pavesta suimti lenkų komunistų vieną žymesniųjų veikėjų, atsakingą administracijos pareigūną. Gamulką. Suėmė ir jo bute rado laišką, gautą iš Saugumo ministro Ratkewicz.

Saugumo ministerio praeitis

Kai jis tą laišką perskaitė, ant galvos plaukai atsistojo ir negalėjo patikėti, kad jo viršininkas, pats ministras, taip galėjo rašyti. Pasirodo, kad Lenkijos nepriklausomybės metais Ratkewicz Katovicų mieste policijos buvo suimtas kaip komunistas. Kalėjime Ratkewicz tuoj "atsivertė", tai yra parašė laišką prokuratūrai, kad jis atsisako komunizmo, nes nusivylė komunistų darbais ir prašosi jį paleisti iš kalėjimo, nes ateity jis komunistų nebūsiąs. Ratkewicz tuomet tikrai buvo paleistas iš kalėjimo ir visą laiką laikėsi nuošaly nuo bet kurio komunistinio veikimo. Dabar, tame Swiatlo rastame laiške rašytame Gomulkai, Ratkewicz visame prisipažįsta, apgailestauja ir prašosi net teismo...

Bierut globoja atsivertėlį

Swiatlo gerai žinojo, kad pats Ratkewicz jam įsakydavo tokius komunistus atsivertėlius suiminėti, juos kalinti arba 10 metų išsiųsti į priverčiamų darbų stovyklą. Taip komunistų partijoj buvo praktikuojama, o šit Ratkewicz, toks pat "atsivertėlis", dabar net saugumo ministras — Swiatlo viršininkas. Swiatlo tą laišką tuoj įteikė Bierutai, komunistų partijos sekretoriui, Maskvos patikėtiniam. Bierut, gavęs tą laišką, nenustebo, tik įsakė Swiatlo apie tai niekam nesakyti.

Swiatlo dar labiau nustebo. O vėliau štai ką sužinojo: Maskva, ir Bierut, gerai žinojo Ratkewicz praeitį. Todėl jį ir paskyrė tokioms atsakingoms pareigoms, kad jis tą praeitį savo darbu išpirktų. Bet kuris jo slystelėjimas gresė jam mirtimi. Maskvai toks vergas buvo naudingas ir Ratkewicz dirba Maskvai ištikimiau negu bet kas kitas tose pareig ose taip dirbtų. (B. d.)

Mišių patarnautojas prisipažino nužudęs mokyklos draugę

Žudymo motyvai — seksualiniai, sako policijos tardytojai

NORWOOD, Mass. — Policijai pasisekė pagauti žudiką, kuris ketvirtadienį pasmaugė 15 m. gimnazistę Geraldine Annsese.

Žudikas pasirodė esąs Peter Makarewicz, 15 metų kaimynų vaikas, buvęs skautas ir iki pat žmogžudystės tarnavęs mišioms vietinėj lenkų bažnyčioj.

Po 8 valandų tardymo galiausiai Makarewicz prisipažino, kad jis laukė mergaitės prie jo namų, ir ją sulaukęs, nusiviliojo į jos tėvų garažą ir čia ją pasmaugė. Apskrities prokuroras Lane sako, šis užpuolimas ir nužudymas yra seksualinio pobūdžio.

Lenkų bažnyčios klebonas Zavalich patvirtino, kad Makarewicz dar sekmadienį prieš nužudymą tarnavo mišioms ir buvo "pats maloniausias berniukas, kokį tik pažinau".

Prancūzų aktorė kelia katalikų žurnalui bylą

REIKALAUJA $2,800

PARYŽIUS. — Nadine Leser, jauna prancūzų aktorė ir vieno teisėjo marti, iškėlė civilinį ieškinį katalikų jaunimo žurnalui "Sillages", kuris įdėjo jo fotografiją su straipsniu apie prostituciją.

Nors žurnalas tiesioginiai autorės ir nekaltina prostitucija, bet aktorė savo skunde teismui sako, kad tokio straipsnio iliustravimas jos nuotrauka pakenkė jos karjerai.

Aktorė Leser šiame žurnale turėjo pavaizduoti tipą tokios moters, kuri nori praturtėti per vedybas. Minėtas žurnalas ir šios rūšies moteris priskyrė prie "baltųjų vergių".

Peršovė unijos organizatorių

CAIRO, Ill. — Gordon Knapp iš St. Louis, CIO jūrininkų unijos organizatorius, buvo sunkiai sužeistas, kai į jį pasipylė šūviai iš alyvos baržų vilkiko, atsitolinančio nuo krantinės.

Anų vilkikų, priklausančių J. W. Banta kompanijai, įgulos yra veik vienintelės vidaus laivininkystėje, nepriklausančios unijai. Gordon Knapp bandė sulaikyti dvi baržas, bet jų įgulos griebėsi prieš jį revolverius.

NAUJIENŲ- UNITED PRESS Telephoto

Prezidentas Eisenhower ir jo žmona nusifotografavo kartu su Anglijos karalienės motina, kuri aplankė Baltuosius Rūmus.

RESPUBLIKONŲ, DEMOKRATŲ VADAI SUTARĖ TEISTI JOSEPH McCARTHY

Senatorius turįs tik 23-26 savo šalininkų

WASHINGTONAS, D. C. — Abiejų partijų vadai Senate nutarė tęsti tol specialiosios sesijos susirinkimus, kol kaltinamasis sen. McCarthy ir visi kiti išbaigs savo argumentus apie jo gerus ir blogus darbus ir pateiks nubalsuoti, ar jis vertas papeikimo.

Kad McCarthy bus papeiktas, neabejoja nė pats senatorius. Senate nesą daugiau kaip 23—26 senatoriai, kurie palaiko McCarthy. Daugis iš jų nenori sudaryti pagrindo panašiems papeikimams ateity, remiantis šio Senato sprendimu. Nuo tokio sprendimo galį nukentėti ir kiti kongresinių tyrinėjimų komitetų nariai.

Debatai dėl McCarthy prasideda šį pirmadienį ir numatyti baigti iki Padėkos dienos (lapkričio 25).

Senatoriaus nusikaltimai

Specialus Senato komitetas, susidėjęs iš 3 respublikonų ir 3 demokratų, pirmininkaujant sen. Watkins (resp., Utha), pasiūlė Senatui pakaltinti McCarthy už jo atsisakymą prisistatyti į Senato komitetą 1952 m., kada jis tyrinėjo jo pajamas. McCarthy be to siūlomas papeikti ir už savo kolegų, kaip Hendrickson (resp., N. J.) užgauliojimą ir g en. R. Zwicker įžeidimą, aiškinant, kas pakėlė į majorus komunizmu įtariamą dantų gydytoją Irving Peress.

55% visuomenės prieš McCarthy

Dr. Galupp vadovaujamas viešosios nuomonės institutas Princetone, N. J., pravedė žmonių apklausinėjimą dėl McCarthy. Iš kiekvieno 100 apklausinėtų, 55 pasisakė girdėję iš spaudos arba radijo — televizijos apie McCarthy ir susidarę apie jį savo nuomonę. Iš tokių "politikuojančių" 55% susidarę neigiamą nuomonę, 32% teigiamą nuomonę, ir 12% savo nuomonės nepareiškę.

Vidurvakariai daugiau palankūs

Daugiausia McCarthy priešininkų, pagal Dr. Gallup, esą Rytuose ir Vakaruose, o jo šalininkų — Amerikos vidurinėse valstybėse. Be to, tarp senatoriaus priešininkų esą daugiau mokytų, o "paprastesni žmonės", darbininkai jam daugiau simpatizuoją, negu vadinamieji intelektualai.

— Netoli Kurilų salų, dabar sovietų valdomų, užsidegė JAV bombonešis B-29. Iš 12 įgulos narių, 9 spėjo iššokti parašiutais. Jie buvo išgelbėti.

Yates kompanijos sutartis kenkia atomų lenktynėm

AEC dėmesys nukreiptas nuo didžiųjų uždavinių

WASHINGTONAS, D. C. — Atominės Energijos Komisijos (AEC) narys Thomas Murray su apgailestavimu pripažino, kad užvirę politiniai ginčai dėl sutarties su Dixon — Yates kompanijomis nukreipė AEC nuo jos didžiojo uždavinio, neprarasti pirmavimo prieš sovietus atominio apsiginklavimo lenktynėse.

Thomas Murray, vienintelis AEC narys, likęs iš Trumano laikų, yra ir vienintelis, kuris pasipriešino minėtai Dixon — Yates sutarčiai su AEC.

Iš 5 AEC narių tik du iš jų pritarė šiai sutarčiai. Kiti du nuo balsavimo susilaikė, o Murray kategoriškai pasipriešino.

Paskutinėmis savaitėmis AEC daugiausia darbo turi begindama savo susitarimą su Mr. Yates, prezidento Eisenhowerio golfo partnerio, koncernu, kuriam atiduota koncesija pastatyti prie Memphis elektros jėgainė aprūpinti EAC atominius fabrikus "laisvos iniciatyvos" elektros srove, imama iš vyriausybės (TWA) milžiniškų užtvankų.

Komunistai minėjo spalio revoliuciją

Tito sveikina Malenkovą

MASKVA. — Pereitą sekmadienį Sovietų Sąjunga atšventė spalio revoliucijos 37 metų sukaktį.

Iš viso pasaulio komunistų partijos ir satelitai atsiuntė savo delegatus ir sveikinimus. Tarp sveikintojų pirmą kartą po 1948 metų buvo ir Jugoslavijos prezidentas Tito, palinkėjęs Malenkovui sekmės.

Didžiajame teatre vyriausiu kalbėtoju buvo premiero pavaduotojas Saburov, planavimo įstaigos viršininkas. Jis pripažino atsilikusią gamybą pramonėj ir žemės ūky. Gyvulių skaičius 1953—54 metais dar sumažėjęs.

Kennan gina Davies, kritikuoja J. Dulles

PAŠALINTASIS DIPLOMATAS BUVĘS "TAURUS VYRAS"

PRINCETON, N. J. — George Kennan, buvęs demokratų užsienio politikos formuotojas ir kurį laiką JAV ambasadorius Maskvoj, išsireiškė, kad John P. Davies pašalinimas reiškia didelį nusiminimą ir nepasitenkinimą visiems tiems, kurie pažino šį diplomatą.

Sekr. Dulles Davies atleido, remiantis 5 narių komisijos sprendimu, kad šis diplomatas (pastaruoju laiku jis buvo JAV ambasadoriaus patarėjas Limoj, Peru) yra nepatikimas.

Kennan, priešingai, laiko jį labai garbiu ir sumaniu diplomatu, kuris dirbęs ir jo įstaigoj.

Conrad perskrido Atlanto vandenyną

PARYŽIUS. — Max Conrad, Hollywoodo dainelių komponistas ir 10 vaikų tėvas, laimingai perskrido Atlanto vandenyną be sustojimo.

Jis pakilo šeštadienį iš Idlewild aerodromo New Yorke dviejų motorų lėktuvu "Piper Apache" tipo.

Max Conrad yra patyręs lakūnas. 1950 m. jis perskrido Atlantą abiem kryptim, bet sustodamas pakely. Šis skridimas buvo be sustojimo.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto

Fulgencio Batista (vidury) spaudos konferencijoje. Jis buvo kandidatas į Kubos prezidentus. Rinkimai įvyko lapkričio 1 d. Batistos išrinkimas buvo užtikrintas, kadangi daugiau kandidatų nebuvo, kai jo vienatinis oponentas Ramon Grau San Martin prieš pat rinkimus savo kandidatūrą ištraukė. O tai jis padarė dėl to, jog aišku buvo, kad rinkimai nebus laisvi.

MENDES-FRANCE NESIUNČIA BONON ATSTOVO, KAIP PRAŠO ADENAUER

Paryžiaus vyriausybė sutinka svarstyti tik sutarties smulkmenas, bet ne jos pakeitimus

PARYŽIUS. — Prancūzijos vyriausybė atsisakė pasiųsti į Boną savo įgaliotinį derėtis su Adenaueriu dėl Saaro sutarties pakeitimo, kad ją galėtų ratifikuoti federalinės Vokietijos parlamentas.

Prancūzija, tiesa, pripažįsta, kad Paryžiuj buvo susitarta tik principiniais Saaro ateities klausimais ir kad dar reikia išsiaiškinti su Vokietija dėl daugelio konkrečių nuostatų. Tačiau principiniuose klausimuose Prancūzija nenori daryti jokio kompromiso.

Soutou neatvyks

Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos atstovas paaiškino, kad Jean-Marie Soutou, ministerių kabineto viršininkas, nevyks į Boną derėtis, kaip Mendes France įgaliotinis dėl Saaro sutarties pakeitimo.

Penktadienį kancleris Adenaueris sąjunginių partijų vyriausybėj spaudžiamas (laisvųjų demokratų ir pabėgėlių) sutiko kreiptis į Mendes-France, pasiūlant naujas derybas dėl Saaro.

Smūgis vokiečiams

Šitoks prancūzų vyriausybės pareiškimas sukėlė didelio susirūpinimo Bonoje. Adenauerio politikai suduotas naujas smūgis. Iš kitos pusės, sustiprėjo argumentai tų politinių vokiečių partijų, kurios priešinasi įsijungimui į Vakarų karinį bloką, ir reikalauja neutralios politikos. Jos išvedžioja, kad diplomatinėmis priemonėmis bus galima daugiau atsiekti Vokietijai suvienyti, negu įstojus į Briuselio paktą ir NATO, kadangi Vakarų sąjungininkai stropiai dabos Vokietiją, kad ji nepakeltų gauto ginklo šiam tikslui atsiekti.

Adenauerį beremia dvi partijos

Iš keturių vokiečių partijų, įeinančių į Adenauerio vyriausybę, dvi pasisakė prieš jo sudarytą su Mendes-France Saaro sutartį, būtent: laisvųjų demokratų ir pabėgėlių partijos. Šiame klausime Adenauer begali pasitikėti tik savo, krikščionių demokratų, ir vadinama vokiečių partijos parama. Šios dvi partijos nebegalėtų atsverti opozicinės socialdemokratų partijos, atskilus nuo vyriausybės laisviesiems demokratams ir pabėgėliams.

Organizuoja žygį į sostinę padėti sen. J. McCarthy

Akcijos priešakyje rabinas Schultz

BOSTON. — Sekmadienį senatoriaus McCarthy šalininkai sušaukė mitingą, kur protestuota prieš Senato nusistatymą pareikšti jam viešą papeikimą.

Mitingui pirmininkavo prof. Robert Sullivan. Vyriausiu kalbėtoju buvo Roy Cohn, buvęs McCarthy tyrinėjimų vyr. advokatas. Prof. Sullivan susirinkusiems pristatė New Yorko rabiną Benjamin Schultz, Amerikos žydų antikomunistinės lygos pirmininką. Schultz telkia kitas antikomunistines organizacijas, kurios prisidėtų prie jo organizuojamo žygio į Washingtoną lapkričio 11 d. Žygiu į sostinę norima suteikti moralinės paramos senatoriui McCarthy, kurio laukia viešas Senato pasisakymas prieš jo elgesį kaip senatoriaus ir kaip Senato komiteto pirmininko.

Balionistas buvo vėl už debesų

Išsilaikė šešias valandas

NORTH, Creek, N. Y. — Carrett Cashman, 27 metų iš Albany, N. Y., sukėlęs sensaciją savo naminiu balionu ir pakilęs 6,000 pėdų, buvo pirmą kartą nubaustas $50 už skraidymą balionais neturint leidimo.

Pereitą šeštadienį jis pakartojo savo kelionę į orą, išsilaikė 6 valandas ir pakilo daugiau kaip 5,000 pėdų. Šį kartą aeronautikos įstaiga nutarė suteikti jam "balionisto" pažymėjimą. Jo cepelinas susidėjo iš 80 vandenilio balionų, pririštų prie fanieros sėdynės.

Paleido von Neurath

BERLYNAS. — Buvę II pasaulinio karo sąjungininkai paleido iš Spandau kalėjimo Konstantin von Neurath, nuteistą Nuernbergo teisme 15 metų kalėjimo už karo meto nusikaltimus Čekoslovakijoje.

Von Neurath, dabar 81 metų, vos paeinąs, beveik apakęs ir paliegęs, buvo Hitlerio užsienio reikalų ministeriu prieš Ribbentropą. Vėliau, užėmus Čekoslovakiją ir pavadinus ją Bohemija, von Neurath buvo paskirtas ten komisaru.

— WASHINGTONAS, D. C. — Surasti nauji vaistai prieš reumatinį artritį laikomi geriausiais už visus ligi šiol žinomus vaistus prieš šią išsiplatinusią ligą.

—**Robert Schuman,** buvęs Prancūzijos užsienio reikalų ministeris, nepriėmė Mendes-France pasiūlymo užimti ambasadoriaus vietą Washingtone.

Bazės Aliaskoje pasiekiamos V-2, sovietų raketų

SKRENDANČIOS 800 MYLIŲ

WASHINGTONAS, D. C. — Amerikos apsaugos vadams kelia susirūpinimo sovietų ištobulintos vokiečių raketos V-2, kuriomis naciai pridarė tiek daug žalos Londonui ir kitiems anglų miestams.

V-2 raketomis sovietai iš savo bazių Sibire galį lengvai pasiekti Amerikos įsitvirtinimus Aliaskoj. Nacių laikais šios raketos (siunčiamos nevaldomos, nevairuojamos į apskaičiuotus taikinius) pasiekdavo taikinius už 200 mylių. Šiandien sovietai, pasinaudodami vokiečių mokslininkų žiniomis, šias raketas jau tiek ištobulinę, kad jos sunaikintų taikinius ir už 800 mylių, tai yra visoj Aliaskoj.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Kaip naikinami lietuvių ėdikai

Gautomis žiniomis, Lietuvoje pasyvus pasipriešinimas eina ir toliau. Kartkartėmis pasitaiko ir aktyvaus pasipriešinimo žymių, o itin įkyrėję bolševikų pareigūnai, lietuvių ėdikai, kad ir kaip saugodami savo gyvybes, pasitaikius progai, esti likviduojami.

Neseniai buvo rašyta, kaip partizanai buvo Nemune sulaikę "M. Melnikaitės" vardo laivą. Panašių įvykių esama ir daugiau. Štai kad ir 1952 m. kovo mėnesio įvykis Aleksote. Ten gyveno 29 metų šviesiaplaukis aukštas milicijos leitenantas Štrimaila, laikytas pirmojo karinio stalo įskaitos viršininku ir vis vaikščiodavęs su uniforma. Tų pačių metų kovo mėn. užėjo į I Julijanavos, Veiverių plente, agitacinį punktą jaunas vyrukas. Tuose namuose yra ir mokykla, kurios sargienė laikė slaptą užkandinę ir pardavinėjo "naminę". Nepažįstamasis užsisakė šį tą užkąsti ir paprašė degtinės. Patalpoj buvusius kelis pasigėrusius vyrukus sargienė vėliau išprašė lauk. Viduje pasiliko tik ji pati su svečiu. Tačiau netrukus atsirado sargienės vyras su Štrimaila, kuris, kaip paprastai, buvo su uniforma ir norėjo patikrinti ateivio dokumentus. Tačiau vyrukas vietoj dokumentų išsitraukė ginklą ir Štrimailą peršovė. Tarpduryje nuo antrosios kulkos krito leidęsis bėgti ir sargienės vyras, kuris taip pat buvo įkyrus komunistas. Sargienė nuo susijaudinimo apalpo. Jaunasis ateivis ramiai sau išėjo iš namų, įsimaišė į žmones ir dingo. Kadangi toje vietoje judėjimas didelis, tai niekas išsyk to įvykio nepastebėjo. Įvykis nebeišaiškintas nė ligi šiol.

Už Garliavos Jonaičių kapinėse rusai buvo palaidoję 2 komunistus lietuvius, kuriuos buvo nušovę lietuviai partizanai. Kitą naktį palaidotieji buvo atkasti, atvežti į Garliavą ir palikti viename tvarte. Prie karsto buvo padėtas įrašas, kad komunistams nėra šventose kapinėse vietos. Tada bolševikai juos palaidojo Garliavos rusų kareivių kapuose.

Pažymėtinas ir nuotykis 1953 metais Pyplių kaime. Ten partizanai likvidavo paruošų agentą, vadintą "Juozu". Paruošų agento uždavinys vaikščioti po kaimus ir tikrinti duokles. Suradęs kur neatsidavus duoklių, paruošų agentas gali šauktis į pagalbą artimiausios policijos pareigūnus. Šie drauge su tuo paruošų agentu nuvyksta į vietą, aprašo turtą, dažniausiai — karves, ir leidžia jas vėliau parduoti. Atskaičius skirtumą už neatiduotas duokles, likusi pinigų dalis grąžinama buvusiam karvės savininkui. Minimas Juozas, aukštas juodbruvys vyrukas, gyveno Linksmadvary. Jis buvo žmonėms labai įkyrėjęs savo akiplėšiškumu ir per uoliu pareigų vykdymu. Vieną vasaros naktį jis pernakvojo pas vieną valstietį Pyplių kaime ir iš ten dingo be žinios. Milicija su dideliu įkarščiu tardė ne tik paruošų įstaigas, bet ir to kaimo ūkininkus — ir ligi šiol nieko tikro neišaiškino.

Zapiškio senoji bažnyčia, dažnai vaizduojama lietuvių dailininkų kūriniuose ir foto montažuose, gautomis žiniomis, esanti potvynių nugriauta. Zapyškyje ant kalno veikianti kita bažnytėlė. Naujoji Prisikėlimo bažnyčia Kaune ruošiamasi paversti fabriku. Viduryje daromi įrengimai, kryžius nuimtas. Senoji Prisikėlimo bažnyčia ("mažoji", esanti Žaliakalnyje, buv. kan. F. Kapočiaus) tebeveikia toliau.

Gautosiomis žiniomis, šiemet okup. Lietuvoje mirė kun. Povilas Piekarskis ir kun. Antanas Kurilovičius. Arkiv. M. Reinys mirė Vlodimiro kalėjime 1953 m. lapkričio 8 d. — ruošiamasi minėti jo mirties metines.

Bolševikai giriasi ateinančiais metais suruošią "tokią dainų šventę, kokios dar niekados nėra buvę buržuazinėje Lietuvoje"... Tačiau š. m. rugsėjo 9 d. "Tiesa" savo vedamajame pati prisipažįsta, kad tai dainų šventei toli gražu nerūpės kūrybinis dainos meno pademonstravimas. Tai bus tik menine forma įvilkta bolševikinė agitacija. Ir pati "Tiesa" pripažįsta, kad į minimąją šventę bus suvaryti ne 30,000 dainininkų, bet tik "saviveiklininkų", kurie "laukia iš rašytojų ir jų kompozitorių naujų dainų". Atseit, senosios skambios mūsų liaudies dainos ar mūsų kompozitorių sukurti kūriniai šios rūšies "saviveiklininkams" viešai demonstruoti netinka. Jiems reikia tokių dainų ir muzikos kūrinių ir tokios "menines saviveiklos", kuri "auklėja darbo žmones komunistine dvasia, ugdo kilnius tarybinio patriotizmo, tautų draugystės jausmus, pasididžiavimą mūsų brangiąja socialistine tėvyne". Jeigu N. Lietuvos laikais visus į tokias šventes suvažiavusius piliečius kas nors būtų apšaukęs "meno saviveiklininkais", tai jų jau tada ir niekieno varu nevaromų susirinkdavo gausiau, negu dabar viešai skelbia apie savo "saviveiklininkus" bolševikai.

Kauno "Dailės" kombinato dailiosios tekstilės audėjos **pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais.** Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuoštas LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baleto pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Marytei". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansambliui, Sedos rajono "Lenino" kolūkio ansambliui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose: jų galima matyti Rygoje, Tartu ir kitur. Dabar audėjos turi pagal planą išausti drabužius dainų šventei. Skelbiama daug naujų raštų sukūrus tekstilės įmonės dailininkus, kurių vyriausias yra Šalimon.

Kauno muzikinis dramos teatras savo sezoną pradėjo italų kompozitoriaus Čimarozos opera "Slaptos vedybos". Dramos trupė ruošia nuają sovietinio dramaturgo Lavrieniovo pjesės "Lūžis" pastatymą ir numato pastatyti Griciaus "Mūsų pažįstamus". Teatro muzikinė trupė paruošė Bialazaro muzikinę komediją "Auksinės marios".

Vilniaus radijas š. m. spalio 17 d. paskelbė operos ir baleto teatro direktoriaus Z. Paulausko pareiškimą, kad šiuo metu teatro kolektyvas ruošiasi gruodžio viduryje pastatyti Chrienkovo operą "Audroje", kurią stato J. Grybauskas, o diriguos — teatro vyr. dirig. Altermanas. Šiemet taip pat numato pastatyti pagrindinai atnaujintą Delibo baletą "Copeliją", o ateinančiais metais duoti jo operą "Lakmė" ir pastatyti Gulak Artimovskio liaudinę komišką operą "Zaporožietis už Dunojaus. **Kipro Petrausko 70 metų sukakčiai atžymėti** numatyta kapitališkai atnaujinti Verdi operą "Otello". Ją režisuos ir svarbiausią partiją dainous pats sukaktuvininkas. Tar. Lietuvos 15 m. metinėms atžymėti ruošiamas J. Indros baletas. Kitų metų pabaigoje numatyta pastatyti Vyt. Klovos nacionalinė istorinė opera "Pilėnai". Jai paruošti "išskirta spec. brigada".

Vilniaus miesto įmonėse ir įstaigose "atliekama plati mokslinė ir politinė propaganda", skelbiama oficialiai. Partijos miesto propagandininkai paskaitė 32 antireligines paskaitas Elfos gamykloje, duonos kombinate ir kitur. Š. m. spalio 14 d. per Vilniaus radiją buvo perskaitytas Daukšos straipsnis, pavadintas "Kam tarnauja Vatikanas", kuriame išplūstas popiežius, arkiv. J. Svireckas, o ypač Lietuvos jėzuitai ir kiti vienuoliai. (Elta).

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj
TURTAS - - - - - $46,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - $3,700,000.00
JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager
ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 p. p. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.
Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

Nugaros skaudėjimas?
Greitai palengvinkite įkyrų nugaros raumenų skausma vartodami Johnson's Back Plaster — beveik taip kaip nešiodamiesi šildančią paduškėlę. Plasteris atveda šildantį gaivinantį kraują į skaudančią vietą, sustiprina pailsusius raumenis. Gaunamas visose aptiekose.
Johnson's BACK PLASTER

1955 metų
TELEVIZIJOS
RADIJO APARATAI SU FM
— F O N O G R A F A I —
TV IR RADIJO LEMPOS
APARATŲ SUTAISYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.
DAINA TELEVISION
sales - service
3130 So. Halsted St. DAnube 6-6837

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS.
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
1841 So. California Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Telef.: ROckwell 2-2282

REUMATIZMAS
Gydytojų ir ligoninių ilgus metus tyrinėta ir dabar rekomenduojama naujoji žalia AMERPOL tablėtė skubiai Jums sumažins skausmus. Artritį ir reumatizmą turintieji pajus lengvatą sutinusiuose ir paraudusiuose kojų, kelių, pirštų bei nugaros sąnariuose bei raumenyse. Nors Jus skausmai ir ilgai kankino, ši naujai pagamintoji AMERPOL sumažins Jums skausmus. Tik $3.50 už 100 tablečių. Jas galit gauti savo vaistinėj arba besikreipiant į AMERPOL, 957 No. Ashland, Chicago 22, Ill.

NERVINĖ
Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių š a k n ų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų. isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, nemigos, karščiavimų, išgasčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį, gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja $5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.
ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Everybody's taking a big look at the new 1955
Motorola TV

BIG LOOK MODEL 21K19—Mahogany finish 21" console. Extended Area screen. Lifetime Focus. Distance Selector switch. Built-in UHF-VHF antenna. Also blond, slightly more.

Better See what a BIG DIFFERENCE Motorola's BIG LOOK makes!

● It means a bigger, sharper picture. More powerful chassis. Many big, important advancements in styling and design!

● More VALUE, in other ways, too! In cabinetry, reliable performance, lastingly satisfying joy of ownership!

● Now's the time to come in! Take YOUR first Big Look at the Big Look set that's making value history!

Bigger Picture! Bigger Value! Better Performance!

UNION APPLIANCES
40 So. Clinton Street
DEarborn 2-4838
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

NAUJIENŲ KONCERTAS

DAINUOS NAUJIENŲ KONCERTE

Čiurlioniečiai namie — Lietuvoje, sostinėje Vilniuje, 1942 m. — vokiečių okupacijos metu. Šį sekmadienį, lapkričio 14 d. dainuos Naujienų koncerte Sokolų salėje.

ČIURLIONIETĖS ŠOKA

Čiurlionio Ansamblis atliks meninę programą

Čiurlionio Ansamblio kanklininkės

Čiurlionietė šokėja, dalyvaus Naujienų koncerte lapkričio mėn. 14 d. Sokolų salėje.

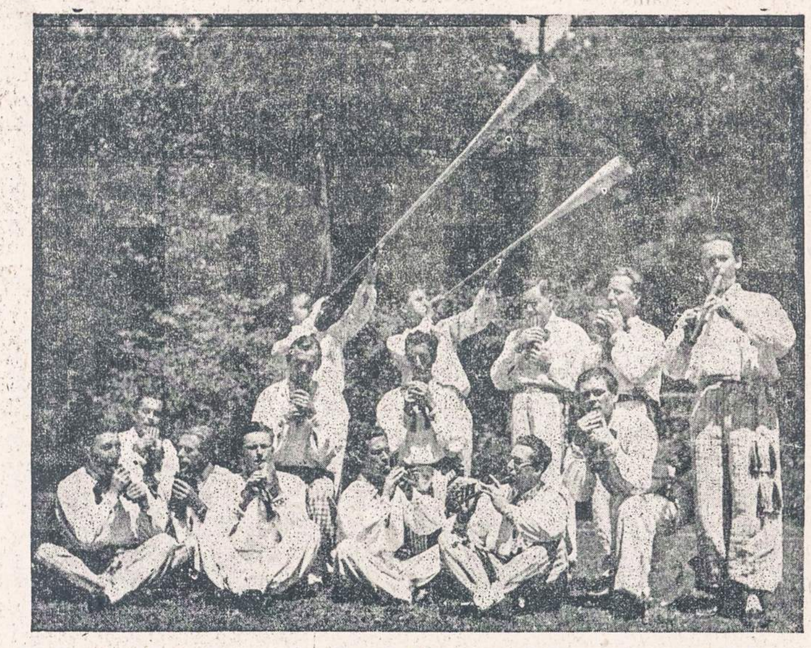

Čiurlioniečių liaudies instrumentų orkestras 1950 m. Clevelando Kultūrinio darželio šventėj

Sekmadienį, Lapkričio 14 d.

SOKOLŲ SALĖJE

2337 SOUTH KEDZIE AVENUE

Pradžia 3:00 val. po pietų — Šokiams groja BALIO PAKŠTO orkestras — Visus kviečia rengėjai

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	$9.00
Pusei metų	$5.00
Trims mėnesiams	$2.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	$5.50
Tmis mėnesiams	$3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Būsimi Kandidatai į JAV Prezidentus

Vos tik praėjus kongreso rinkimams, jau diskutuojama spaudoje, kas bus kandidatai į JAV prezidentus 1956 metais. Pas republikonus stipraus pretendento nesimato, išimant prez. Eisenhowerį.

Bet jam nepasisekė. Jisai labai smarkiai agitavo už republikonų partiją, o ši rinkimus prakišo. Buvo sumušti keli republikonų kandidatai į atstovų butą, kuriems prez. Eisenhoweris buvo įsakmiai pareiškęs savo pritarimą ir pasitikėjimą! Po tokių nepasisekimų prezidentas kažin ar benorės eiti antram terminui.

Bet jei ne jis, tai kas?

Jau du kartu republikonų sąrašu kandidatavo New Yorko gubernatorius Thomas Dewey — ir abu kartu prakišo. Dabar New Yorko valstybėje pralaimėjo jo kandidatas į gubernatorius, sen. Irving Ives. Tai yra skaudus smūgis jiem abiem ir, netiesioginiai, visai republikonų partijai. Nes, tos didelės valstybės administracijai patekus į demokratų rankas, republikonams bus daug sunkiau, negu iki šiol, laimėti prezidento rinkimuose New Yorko 45 "elektorius".

Kitų stambių žvaigždžių republikonų horizonte beveik nėra, nebent viceprezidentas Richard Nixon. Jisai gabus kalbėtojas ir energingas vyras, bet publikai daugiau žinomas, kaip partijos agitatorius, o ne kaip rimtas valstybininkas. Gal jisai dar surimtės per ateinančius dvejus metus, jei prezidentas davinės jam atsakingų pavedimų, numatęs jį savo įpėdiniu?

Iš kitos pusės, demokratams tinkamų kandidatų prezidento vietai užimti netrūksta. Mat, per 20 metų demokratų valdymo prie jų prisidėjo daug gabių ir ambicingų asmenų. Jų pažiūros į gyvenimą ir tarptautinės politikos dalykus yra, aplamai, moderniškesnės, negu republikonų, kurių eilėse dar tebėra aiškių izoliacininkų ir socialinės įstatymdavybės priešų. Ne be reikalo Illinois valstybėje republikonai statė savo kandidatu į JAV senatą tokį "bažnytkiemio politiką", kaip Joseph Meek.

"Titularinis" demokratų vadas yra Adlai Stevenson, kurio prestyžas žymiai pakilo praėjusios rinkimų kampanijos metu. Jisai daug važinėjo ir kalbėjo, sutraukdamas į savo mitingus skaitlingas minias; ir jisai nepadarė nė vieno išsišokimo, dėl kurio jam būtų tekę aiškintis arba atsiprašinėti. Tokių gabių oratorių, kaip Stevenson, reikia paieškoti. Jam, veikiausia, bus nesunku gauti nominaciją demokratų konvencijoje, jei jisai, nesvyruodamas, jos sieks. 1952 metais jisai ilgai abejojo ir atsisakinėjo.

Bet esama ir daugiau stambių asmenų demokratų partijoje: JAV senate ir tarp išrinktų šiais metais įvairių valstybių gubernatorių. Užteks čia paminėti tokius, kaip sen. Douglas, gub. Harriman, gub. Lausche, sen. Kefauver, gub. Williams.

Jei prez. Eisenhoweris nebekandidatuos, tai Adlai Stevenson ar bet kuris iš aukščiau paminėtų demokratų galėtų būt išrinktas. Taip mano daugelis.

Kriminalybė "Tarybinėje" Lietuvoje

APŽVALGA

Spaudoje buvo pastebėta, kad bolševikų pavergtoje Lietuvoje yra daug vagių, ir kas ten pasakė, jog tai yra pasekmė skurdo, kurį dabar kenčia Lietuvos žmonės

Tame pasakyme neabejotinai yra daug tiesos, nors ir ne visa tiesa. Vagia ne tik skurdžiai, bet ir kiti žmonės. Yra daugiau vogimo, kaip ir kitokių nusikaltimų, priežasčių: nerūpestingas jaunimo auklėjimas, netikusi santvarka, kurios įstatymų žmonės negerbia, korupcija valdžios įstaigose ir t.t. Kur veikia daug šitų priežasčių, tenai išbujoja kriminalybė.

Matyt, taip yra dabartinėje Lietuvoje, nes dargi jos valdžios garbintojas Rojus Mizara rašo "Laisvėje":

"Tarybinėje Lietuvoje, kaip dažnai rašo Vilniaus spauda, atsiranda čia ir ten vagių, visuomeninio turto grobstytojų...

"Yra dabartinėje Lietuvoje dar ir tokių, kurie nuodija gyvulius, padeginėja namus ir žudo dorus (? — "N." **Red.**) Lietuvos piliečius". Mizara lausia: "Ar jie tai daro dėl skurdo?" — ir atsako:

"Vagišiai, visuomeninio turto grobstytojai ir visko naikintojai yra buržuazinės santvarkos liekanos, gavę 'mokslą' smetoninėje Lietuvoje!"

Iš ko jisai taip sprendžia? Mums neteko girdėt, kad smetoninėje Lietuvoje žmonės būtų buvę **mokomi** vogti, grobti ir "viską naikinti". Mizara prasimano nebūtus dalykus.

Jisai teigia, kad smetoninėje Lietuvoje vagių buvę "kur kas daugiau", negu dabartinėje Lietuvoje. Bet šis teigimas taip pat visai nepagrįstas. Norint jį pagrįsti **faktais**, tektų pastudijuoti kriminalinių nusikaltimų statistiką iš Smetonos laikų ir iš Paleckio laikų ir palyginti skaičius; o Mizara to nedarė ir nebandė daryti. Tai kam gi niekus tauzyti?

Bet jam viskas "aišku" ir be faktų, kadangi jisai turi tam tikrą "teoriją", kuri jam viską pasako.

Visuomenės santvarka

"Laisvės" Rojus yra įsitikinęs, kad visose "buržuazinėse šalyse" klesti vagystės, chuliganizmas ir žmogžudystės, kad šias blogybes pašalinti esą negalima, kol nebus pakeista jų santvarka; kova su jomis "tegali būt pasėkminga tik socialistinėje santvarkoje".

O kad dabartinėje Lietuvoje tų blogybių dar yra daug, tai esą dėl to, kad kova su jomis "nėra vienadienė ir ji reikalinga visokių priemonių".

Vadinasi, "tarybinė" Lietuva turi daug vagių, plėšikų ir žmogžudžių dėl to, kad Paleckis, Gedvila ir Sniečkus dar nepakankamai ilgą laiką sėdėjo žmonėms ant sprando ir nesuspėjo jų "perauklėti"!

Mes čia nesigilinsime į tai, kokį "socializmą" Lietuvai atnešė dabartinis okupantas ir jo lietuviški tarnai. Bet vieno dalyko, tur būt, nė Mizara nemėgins paneigti, tai — kad Paleckis su visa jo klika tėra tik Kremliaus valdovų mokiniai bei pamėgdžiotojai. O Kremliaus valdovai ar jau "perauklėjo" tų šalių žmones, kurias jie valdo nuo 1917 metų?

Kaip tik dabar sukanka **37 metai**, kai bolševikai pagrobė valdžią Rusijoje ir sugriovė "buržuazinę santvarką". Daugiau, kaip trečdalys šimtmečio! Didelė dauguma Rusijos gyventojų yra gimę ir augę bolševikinėje sistemoje. Jokio kito auklėjimo jie nėra ragavę, tik komunistinį. Tenai seniai nebėra privačios nuosavybės ir, kaip nuolatos kartoja komunistų propaganda, nebėra ir visuomeninių klasių.

Bet ar Rusijoje išnyko vagystės, chuliganizmas ir žmogžudystės?

Anaiptol! Kriminališkumas tenai taip yra išbujojęs, kad valdžia buvo priversta net atgaivinti mirties bausmę kriminaliniams nusikaltėliams! Ar Mizara apie tai negirdėjo?

Sovietų jaunimo ištvirkimas

Paskutiniu laiku eina žinios iš Sov. Rusijos, kad tenai ypač reiškiasi girtuokliavimas, chuliganizmas ir žmogžudystės nusikaltimai **jaunimo tarpe.**

Amerikos korespondentas Eddy Gilmore praneša, pasiremdamas faktais, paskelbtais Maskvos spaudoje, kad Rusijos miestus apniko chuliganiškos vaikėzų gaujos, vadinamos "drugiais" (motylki). Per pastaruosius šešis mėnesius tie patvirkę jaunuoliai esą pasižymėję ne tik paprastu chuliganizmu, bet ir sunkiais kriminaliniais nusikaltimais. Pavyzdžiui:

"Vienuolikos metų mokinys Chabarovske nudūrė peiliu mokytoją. Odesoje vieną mokinį kiti mokiniai sumušė iki mirties. Maskvos radijas aprašė vieną 7 metų vaikiščią, kaip 'vagį ir girtuoklį'."

Sovietų teismai ėmė labai aštriai bausti tuos jaunus nusikaltėlius. Vienas mokyklos mokinys gavo penkis metus kalėjimo tik už tai, kad jisai padėjo kitam pavogti "porą futbolo batų". Kitas gavo du metu kalėjimo už marškinių pavogimą.

Tai nepaprastai žiaurios bausmės vaikams. Bet sovietų valdžia, matyt, nesuranda kitokių priemonių jaunimo kriminalybei sustabdyti! **O juk tai jos auklėtiniai.** Tačiau Bimbos antrininkas šneka apie "socialistinį perauklėjimą"!

Jei darosi tokie dalykai pačioje bolševizmo tėvynėje, tai argi paleckiniai uzurpatoriai gali būt sėkmingesni Lietuvoje?

Deja, ne socializmas yra ta santvarka, kurią įsteigė komunistai Rusijoje ir Lietuvoje, o **vergija ir plėšimas.**

Kai valdžia engia liaudį ir grobia jos darbo vaisius, tai neteisėtumo bei smurto dvasia ima įsigalėti ir visuomenėje, neišimant ir mažamečių vaikų.

Tai rodo **faktai**, paimti iš Rusijos ir kitų "tarybinių" kraštų gyvenimo.

J. LIUDŽIUS

Tolimųjų protėvių palikimas

(Tęsinys)

Beveik visų gyvūnų, ypač aukštesniųjų rūšių, zoologiniu požiūriu lytinė trauka nubunda tik tam tikrais laikotarpiais arba sezonais, o visą kitą laiką tarsi miega. Žmogų gi gamta atpalaidavo iš minėtų sezono varžtų. Jo lytinė trauka yra "nuolatinė", visuomet nubudusi. Šis gamtos dėsnis turėjo didelės reikšmės jo padermės išlaikymui ir, gal būt, jo išsivystymui.

Čionai peršasi prielaida, kad ši gamtos padaryta žmonėms išimtis, pirmykščios bendruomenės mitologinio bei religinio galvojimo lūžy buvo įvertinta kaip pirmpradė nuodėmė siaura prasme (valgymas uždrausto vaisiaus), sugadinusi jų prigimtį ir palenkusi jį blogiui. Pakanka tik trumpą valandėlę stabtelti minty, kad paaiškėtų bendrais bruožais perversmas, kuris įvyktų kultūriniam gyvenime, jei lytinė trauka būtų apribota tam tikru trumpu sezono laikotarpiu Visai netektų pagrindo pornografija ir prostitucija. Išnyktų tam tikri nusižengimai dorovei bei teisei. Nebūtų žinomos kai kurios ligos bei sielos iškrypimai. Žymiai pakitėtų įpročiai, moterų drabužiai, šeimos santykiai, auklėjimas. Devyniasdešimt devyni nuošimčiai romanų, kino filmų bei teatro veikalų nebūtų buvę parašyti. Taip pat apie pusę lyrikos, muzikos, skulptūros ir dailės kūrinių nebūtų buvę sukurta. Savaime suprantama, kad esant padarytai tokiai nedidelei pataisai gamtos santvarkoj, žmonių bendruomenės gyvenimas būtų įgavęs daug naujo, ne tik gero, bet ir blogo.

Žmonės, kaip ir visi kiti gyvūnai, turi prigimtą gaivalingai stiprią "žinią" ar "mokslą" daryti tikslius veiksmus svarbiais tiek paskiro individo, tiek visos padermės reikalais. Toji iš gyvybės prado ateinanti žinia ir trauka — prievarta ją vykdyti vadinama instinktu. Paprastieji gyvūnai gyvena ir veikia visiškai instinktų vadovaujami. Jie nesugeba kurti, tai yra nemoka nieko nauja padaryti, kas išeina už instinkto ribų. Jie stato, visai nesivadovaudami protu, nuostabius inžinerijos bei mechanikos požiūriu lizdus, skruzdynus, korius, voratinklius.

Žmogus gi sugeba kartais apvaldyti savo instinktus ir kai kada veikti priešingai jų verčiamajai galiai pagal kitokias, žmoniškas "žinias", kurias nurodo jam nuovoka bei išmintis. Žmogaus kūne, jo nepaprastai išsivysčiusioj sieloj pasireiškia sąmonė, sąžinė, kūrybos galia ir kitos intelekto apraiškos, kurios išskiria jį iš zoologinių gyvūnų tarpo taip, kad atrodo žmogus atėjęs į žemės planetą iš kito pasaulio.

Protėvių praeitis

Visai natūralu kūno ar gamtos įstatymų požiūriu gretinti žmogų prie gyvulių, žvėrių ar kitų gyvūnų. Tačiau būtų labai užgaulu kultūringam europiečiui, jei kas nors imtų lyginti jo sielą (psichiką) bei išmintį su kuriuo nors keturkojo siela.

Joks gyvulys neturi pėdsako to, kas suprantama, tariant žodžius: asmenybė, dvasia, intelektas. Vienok tenka pripažinti, kad ir tų europiečių tarpe yra menkai išvystyto proto bei dorovinės nuovokos žmonių, nors jų negalima laikyti nesveikais, atsilikėliais, bukapročiais. Universiteto profesorius, žurnalo redaktorius, menininkas-kūrėjas ir jiems panašūs intelektualai yra labai nutolę nuo to pat miesto t.vad. socialinių padugnių, nuo užguito kaimo samdinio, o juo labiau nuo Brazilijos ar vidurio Afrikos džunglių gyventojų.

Įvairių krypčių mokslininkai ir politikai sutaria, kad žmonijos, ypač baltosios rasės materialinė gerovė, dešimtmečiam slenkant, palengva didėja, kad tas gerbūvis yra vaisius jo proto bei kūrybinio darbo, kad šių dienų europiečių masių gerovė yra didesnė už tą, kuri buvo prieš 500 metų ar prieš 1,000 metų.

Pastačius civilizuotą europietį ir Afrikos puslaukinį šalia gyvulio, aišku, puslaukinis bus daug artimesnis gyvuliui už kultūros vertybių auklėtinį.

Remdamiesi atkastomis iš žemės senienomis, archeologai bei antropologai tvirtina, kad juo toliau į praeitį, juo prastesni, menkesni buvo to laiko žmonių naudoti įrankiai ar ginklai. Tas iškasenas galima matyti muziejuose ir lyginti vienas su kitomis.

Todėl mokslininkai daro pagrįstą ir patikrinamą išvadą, kad juo toliau į praeitį, juo silpnesnis buvo žmonių protas ir menkesni sielos sugebėjimai. Šiuo atveju visai nuoseklu statyti klausimas kaip atrodė ir gyveno mūsų protėviai prieš kokius 20,000 ar net šimtą tūkstančių metų. Atkastos senienos (naudotos akmens skeveldros ar suakmenėję naudoti medžio gabalai, o taip pat kūno kaulai) siekia seniausiąjį akmens kultūros laikotarpį, vadinamąjį paleolitą ar eolitą. Tai maždaug apie 900,000 ar milijoną metų į praeitį. Iš tų radinių mokslininkai sprendžia, kad tos liekanos priklausė kažkokioms tada gyvenusioms žmogystoms, kurios buvę nei gyvuliai, nei žmonės. Mokslininkai taria, kad tie pusiaužmogiai (antropoidai, hominidai) proto sugebėjimais maža ką buvę pranašesni už gyvulius: jie dar neturėjo kalbos, nemokėjo kurenti ugnies. Istorinis mūsų civilizacijos laikotarpis rinktinėse vietovėse (Nilo, Eufrato, Gango slėnyse) siekia vos 8-7,000 metų. Koks jis trumpas, lyginant su 900,000 metų kiekiu!

(Bus daugiau)

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

ALGIRDAS MARGERIS

(Tęsinys)

SAULĖS RŪSTYBĖ

(Ištraukos iš spausdinamo "Saulės Rūstybės" romano)

XI.

— O, tu mėgsti pajuokauti, Aldute. Lyja tik tol, kol vandens garai tik į lietaus lašus tepavirsta. Bet kai suspaudžia debesį stiprus šaltis, tada jau vandens garai pavirsta ne į lietaus lašus, bet į žvaigždėtas ledo kristalo plokšteles. Paskui tos labai plonos ir trapios plokštelės krinta ant žemės veido, lyg ir norėdamos papuošti jį labai tyru ir skaisčiu savo baltumėliu.

— Aš to visai nežinojau. Bet taip gražu, dėduk, taip gražu. Viskas atrodo, kaip vyšnių žiedai, kaip vatos laukai.

— Žinojimas, Aldute, ateina tik per reikalą. Dabar tau reikėjo sužinoti, tai ir sužinojai.

— Bet kaip aš išlipsiu iš mašinos?

— Kaip visada, vaikeli.

— Dėduk, tos žvaigždėtos dangaus plokštelės atrodo labai plonos, trapios, tai kaip aš galėsiu ant jų stoti?

— O, vaikeli! Žmonės mindžioja daug gražesnius ir trapesnius daiktus bei dalykus ir dėl to visai nesisieloja. Toks šios žemės gyventojų gyvenimas.

— Bet ar jos neverks, kai aš ant jų atsistosiu?

— Aldute, jos niekad neverkia iš skausmo, tik nuo labai didelio šalčio ar šilumos.

Mergaitė išplėtė akis.

— Taip, vaikeli. Kai per didelius šalčius jos būna labai sušalusios, o žmonės mindžioja jas sunkiomis savo kojomis, tai jos verkia labai plonu, graudžiu balseliu, kaip mažyčiai kūdikiai, tik be ašarų. Bet kai pagauna jas šiluma, tai tada jos verkia su tokiomis gausiomis ašaromis, kad tiesiog į vandenį pavirsta.

— Miršta?

— Ne, vaikeli. Jos yra negyvos, nors ir laksto, kaip plaštakės. O negyvi daiktai niekad nemiršta, nes jie neturi gyvybės, kuri galėtų juos apleisti, juose išsibaigti, kaip išsibaigia aliejus lempoje, ir lempa užgęsta. Jos tik pasikeičia savo pavidalu: iš žvaigždėtų kristalo plokštelių pavirsta į vandenį.

— Ar tą vandenį žmosės geria?

— Jei tik nori.

— Ar saldus?

— Ne. Toks, kaip ir kiekvienas geriamas vanduo.

— A-a, —giliai atsidūsėjo mergaitė, — aš taip saldžiai miegojau, taip saldžiai, visai nežinodama, kas čia darosi, kad čia taip gražu, kad mudu važiuojame tokiu baltu keliu, tokiu baltu, kaip vatos laukai, dėduk, į kuriuos aš žiūrėdavau, žiūrėdavau, o mano akys šokinėdavo baltomis vatos kuokštelėmis, kaip drugeliai, dėduk, kaip drugeliai.

— Kaip drugeliai... — tokie jau laisvi ir linksmai šokinėjo mano veide šypsniai, žiūrint į šitą užsidegusią, kaip ryto saulutė, mergaitę. Ir aš sakiau jai apie kelią: — Taip, Aldute, taip. Baltu ir minkštu, kaip vata, keliu mudu važiuojame.

— Kaip pukais, dėduk.

— Nevisai, Aldute, nevisai, nes sniegas limpa į krūvą, ir vaikai daro iš jo sviedinius — mėtosi, žaidžia. O kur jo labai daug yra, tai voliojasi, kaip pataluose, ir pasidaro balti, kaip tos dvasios, apie kurias tau pasakodavo tetulė.

— O aš visą laiką miegojau ir pramiegojau...

— O, vaikeli. Mudu sustosime kur pakelėj ir pasimėtysime sniego sviediniais.

— Ir ritinėsimės, kad būtume balti, kaip dvasios?

Aš juokiausi, žiūrėdamas į jos veidą, saldaus miego ir gaivaus ryto spalvomis spindintį, ir tariau sau: "Netikiu dvasiomis ir inkarnacija, bet jei tikėčiau, tai nekartą švystelėtų mano galvoje mintys, jog šitos mergaitės dvasia atėjo į mane ir įsikūnijo mano asmenybėje, ir dabar aš jaučiuosi visai kaip tikras jos tėtis".

— Ar dar toli ligi pietų, dėduk?

— Valgyti nori?

— Nežinau. Taip saldžiai miegojau, taip saldžiai ir, rodos, miego prisisotinau. Ar miegas maistas, dėduk?

— Jis kaip medus, — juokiausi.

Juokėsi ir ji, ir džiūgavo:

— Kaip čia viskas gražu, gražu. Tų baltų plaštakių pilnas dangus ir žemė.

— Žiema neskūpauja, vaikeli, kaip žmonės daro; ji viską išpuošia: dangų ir žemę.

— Su plaštakėmis, plaštakėmis!

— Ne, ne. Sakyk, su snaigėmis, snaigėmis.

— Su snaigėmis, snaigėmis, dėduk, — sutiko visa.

— Ar tu žinai tą didelį miestą, kuris guli išsitiesęs ant Mississippi upės kranto visu savo ilgumu?

— O, tai Saint Louis, Saint Louis, dėduk! — labai pakilusiai rodė ji savo žinojimą geografijos, už kurią visada gaudavo 100 mokykloje.

— Ten mudu sustosime pietų.

— Ar toli dar?

— O, apie 300 mylių. Bet pietus pavysime.

— Kad ir ne, tai nieko, nieko, dėduk. Čia taip balta, minkšta ir gražu. O, kaip čia gražu.

— Žiema, vaikeli, kaip ir pavasaris, vasara ir ruduo, turi savo spalvą, kalbą ir dainą.

— Ji šneka?! Ji dainuoja?! — stebo mergaitė.

— Taip, Aldute. Ji ir šneka, ir dainuoja, ir dažniausiai labai stipriais tonais medžių šakose, trobų languose ir sniego kūgiuose. Palauk, pamatysi, kai pakils vėjai ir paleis savo krūtinę milžinų garsais.

— O-o, aš laukiu, laukiu, dėduk. Mamytė ir tetulė pasakodavo man daug pasakų apie milžinus. Jie taip baisiai dideli ir galingi, a-a, kodėl šiandien tokių nėra? — susirūpino ji.

— Jų yra ir šiandien, tik mokslo šviesoj jie netokie dideli ir galingi.

Ji tylėjo, matyti, galvojo, kas gi tas mokslas per milžinas...

O aš paspaudžiau mašiną, nes kelias buvo labai tiesus ir lygus. Ir, truputį daugiau kaip po keturių valandų važiavimo, mudu buvome tame mieste, ant Mississippi upės kranto.

Šitas miestas man buvo labai gerai pažįstamas, nes dažnai ateidavo man į galvą — o, daug daugiau į širdį! — jame išgyventos dienos ir valandos.

Tada aš buvau studentas. Atostogų metu trankydavausi po lietuvių naujokynus, sakydamas jiems prakalbas, pardavinėdamas knygas, užrašinėdamas laikraščius ir verbuodamas juos į lietuviškas draugijas.

Kalbėdamas tame mieste pastebėjau svetainėje sėdinčią labai nepaprastą moterį. Ji žiūrėjo į mane didelėmis, giliomis ir naujo vyro ieškančiomis akimis. Žiūrėjo labai tiesiai, stipriai ir karštai, tarytum vasarvidžio saulės spinduliai. Aš buvau dar labai jaunas ir neturėjau nei geros praktikos, nei įgudimo, nei kieto atsparumo laikytis prieš tokią galingą moteriškos ugnies srovę. Bet jei būčiau ir turėjęs tos geros praktikos ir įgudimo, tai visdėlto vargu būčiau prieš ją atsilaikęs, nes ji turėjo akis ir lūpas, kurios numarina vyrą dėl visų kitų moterų, kad jis pasiliktų gyvas tik dėl jos vienos! Ir kai tik mano akys nukrypdavo į tą pusę, kur ji sėdėjo, aš tirpdavau jos žvilgsnių liepsnose, kaip pavasario sniegas saulėje. Toks karštis, Dievulėli mano, toks karštis! Aš kalbėjau susirinkusiems, o mano širdis kalbėjo man: "Tos moteriškės gyslomis vaikščioja ne kraujas, bet lava, lava, balandėli brangus, lava". Aš buvau pritrenktas jos akių, lūpų ir viso jos veido grožio. Ir iš tikrųjų! Pilni, raudoni, kaip šiltas kraujas, jos skruostai, padangės spalvų ir gelmių akys, elektros jėgų kupini žvilgsniai ir degančios veikiančio ugniakalnio lava lūpos — ko galėjo nenugalėti? Atsakykite, broleliai mieli, kurie esate tikro kraujo vyrai, jei žinote. Taip, jei žinote...

TIK JAU GREIČIAU JUDINKIS, KAIMYNE

IR AKMUO KRUTA, KAI ALKANI SKRANDŽIAI KVIEČIA! VALANDĖLĘ TRUMPIAU PAMIEGOSI — BROLIUI METAIS GYVYBĘ PRATĘSI

Nekažinkaip ilgos dienos sočiojo būtų, jei jis tikrai alkano niekada neužjaustų. Imkime kad ir mūsų širdį. Argi ne mirtinas smūgis ištiktų kiekvieną mūsiškį, jei mūsoji širdis iš visų ląstelių jai prisiųstą kraują vien savo pačios reikalams panaudoti užsimanytų?! Jei toji mūsų širdis, gobša būdama, visoms kūne esančioms ląstelėms kraujo neišsiuntinėtų, tai sekundžių laiku ne tik mūsų kūnas, bet ir pati gobšuolė širdis pastika išsitiestų. Mat, vos tik aštuonias sekundes be kraujo pabuvę, smegenys jau žmogų iš tiesaus kelio išmuša — jis svirduliuoti ima. Vos dešimtį sekundžių pabadavę smegenys jau žmogų alpina — jis sąmonės nustoja. O jei penkioliką sekundžių gobša širdis smegenims kraujo nepristatys — žmogus, traukulių suimtas, ant žemės kris. O apie minutėm besitęsiantį žmogaus smegenų badavimą nė kalbos čia negali būti: kad ir koks stipruolis žmogus bebūtų, jis po trijų keturių minučių jau į šv. Petro vartus belstųsi.

Tu minutės čia neištveri, o anas ten dešimtmečiais badmiriauja.

Jei mūsosios smegenys čia nė trijų minučių be maisto neišsilaiko, tai kaip ten už Atlanto mūsų brolių tokios pat galvos, jei dar ne šviesesnės, jau dešimti metai su badu kovodamos, gali gyvuoti? Ar mes pagalvojom broliškai apie tai?

Ar mes bent sekundę prisimename, kad mūsų paaukoti aštuoni centai cukraus svaro pavidalu ten kūdikio, mokinio svyrančios galvos bei rūpesčiais surakintos krūtinės gyvastį bent kelioms dienoms pasaldina? Ar mes savus vaikus, dėl nuolatinio saldinimosi jau paskutinius dantis prarandančius, žmoniškais žmonėmis rengiame reguliariai brolio už Atlanto kartų kąsnį pasaldinti ragindami?! Ar mes kontroliuojame, kad jis mokykloje, šalia poterių raidžiavimo bei bingo, dar ir gerų darbų praktiškai būtų mokomas? Kur yra mūsų mokyklose, krautuvėse bei bažnyčiose Balfui skirtos aukų dėžutės? Ar dar ilgai mes veidmainiausime, iš krikščionybės bizį darydami?! Juk čionykščiai vaikai, ir tie tik kartą per metus savas galvas arbūzais pasidabinę nejuokingus juokus, iš kiemo kieman eidami, per Visus Šventus (Halloween) krečia. Kada gi mes vaikus praaugsim ir krikščionybės kaukę tikru krikščionišku gyvenimu pakeisim?! O jau pats laikas: juk mes ne "Halloween" dienos vaikai, juk mūsų brolių užjūryje galvos ne arbūzai. Jos maisto, kaip ir mūsiškės, reikalingos.

Į save riestus nagus brolio link ištieskim

Kiekvieno mūsų į save nagai riesti. Tai normalu. Bėda yra, kad jau ne retas mūsų anuos taip stipriai savęs link riečiam, kad pagaliau jau jų ir ištiesti negalim. Na, taip ir pribaigiam ne vienas save, nelyginant anas šiomis dienomis užgesęs valkatyne čikagietis, iš aimanų dėžių misdamas, o indėliais, šėrais bei bonais net $50,000 palikdamas.

Ar ne taip ir mums atsitiktų, jei, mums ant geležinkelio begų esant, mūsų ausų ląstelės užsimanytų išgirstą besiartinančio garvežio signalą už savo būgnelio pasilaikyti — paslėpti. Ausys, smegenims signalo neperdavusios, būtų su visu žmogaus kūnu sutraiškytos. Tai aišku.

Taip pat kaip diena aišku, kad kokia mes lietuviško organizmo ląstelė bebūtume, — darbininkas ar inžinierius, kunigas ar daktaras, mokytojas ar biznierius bei šeimos galva mes save vadintume, — mes kvėpuojam, judam ir augam lietuviškų ląstelių išlaikomi ir remiami.

Todėl, kaip ir anos organizmo viena kitą palaikančios ląstelės, mes turim saviškių pagalba gautas gėrybes ne vien sau pasilaikyti bet nuolat ir tvarkingai su nedateklių kenčiančiais savais broliais dalintis. Ir tai ne Balfo raginamos, bet žmoniškos savos sąžinės skatinamos. Kiekvienas mūsų turėtume taip žmoniškai elgtis. Tik taip savo gyvenimą tvarkydami, mes ne tik patys nežūsim, ne tik jausimės žmonėmis esą, bet ir mumyse vilį padėjusį brolį nepražudysim.

Išverktos akys maldauja mus — negi akmenys esam, kad nepakrutėsim

Tad šio mėn. keturioliktąją ne juokais sukruskime! Visi visų Europoje esančių lietuviškų alkanų skrandžių, išverktų akių, ir vystančių iš nuovargio, su kalnais vargo besigrumiant, širdžių kviečimo-maldavimo paklausykim! Ta dieną visi čikagiškiai lietuviai Balfo rinkliavon išsinešdinkim. Tik nesusivėluokim — jau nuo anksto ryto su aukų dėžutėm gatvėse, ypač amerikiečių, neišskriant nė juodukų, rajonuose pasirodykim. Kurie manom čiurlioniečiūs tą dieną savu atsilankymu pasveikinti, turim Balfui aukų dėžutes pilnas dar prieš jų koncertą pristatyti. O kuris mūsų nežino, kad duonos riekę alkanam broliui padavus, čiurlionietiškoji dvasios puota bus mums dešimteriopai šaunesnė!

Dr. J. Adomavičius

Padidėjo valstiečių priespauda

Komunistinė spauda ir radijas džiūgauja, kad šiemet sumažėjęs skaičius valstiečių, neatidirbusių kolchozuose nustatytų darbo dienų. Kai kuriuose Marijampolės rajono kolchozuose nesą nė vieno valstiečio, neatlikusio šios baudžiavos. Girdi, ši priežastis sudaranti sąlygas kolchozams stiprėti ir augti.

Maskvai tokia naujiena labai maloni, nes ji galės dar daugiau gėrybių iš Lietuvos pasiglemžti. Džiugina ji ir valstiečių varovus, nes ir jie tikisi daugiau Maskvos malonių sulaukti. Tuo tarpu valstiečiams ši žinia reiškia tik jų gyvenimo blogėjimą. Jie gerai žino, kad iš darbo kolchozuose negalima pragyventi. Kaip sunkiai ir ilgai jie tose vergovietėse bedirbtų, vis tiek už darbadienį daugiau negaus kaip tik pusantro kilogramo dirsių, o kartais dar papuvusio šieno puskilogramį. Kai jie kolchozuose laiką gaišta, negali dirbti savo sklypeliuose, kurie yra svarbiausias jų pragyvenimo ramstis. Į kolchozus valstiečiai eina dirbti, kaip jų proseneliai į baudžiavinius ponų dvarus, tik varovų varomi, bet ne savo gerovei padidinti. Jei šiemet daugiau valstiečių darbadienių minimumą kolchozams atidirbo, tai tik dėl pažiaurėjusios varovų veiklos, bet ne dėl materialinio suinteresavimo, apie kurį taip dažnai rašo partijos laikraštis "Tiesa". —E.

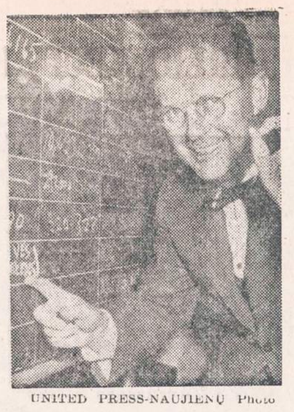

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Demokratų nacionalinio komiteto pirmininkas Stephen Mitchell rodo pergalės ženklą demokratų būstinėje Washingtone.

Tik laukti, kad kiti turėtų mūsų tremtinius šelpti, būtų neišmintinga. Aukok nors kiek!

BALFo iždininko adresas yra toks:

I. DAUKUS, 3339 W. Evergreen Ave., Chicago 51, Illinois

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

Roosevelt Furniture

Pavasarinis birželio mėn. matrasų $19.95 ir brangesnių.

IŠPARDAVIMAS

Galite įsigyti naujus matrasus ir springsus Slumberon, Englander, Pilo Rest ir kitų išdirbysčių. Atvykite į šią lietuvišką baldų krautuvę ir pasirinkite moderniškiausių baldų prieinamomis kainomis ir lengvomis sąlygomis.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Narys

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3439 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSN.
4038 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Sekmadieniais 10-5 val. neskaitoma taksų.

Prekės be sugadinimų, brokų, 1955 metų stiliaus.

Klientų sąskaitos neparduodamos Finance Co.

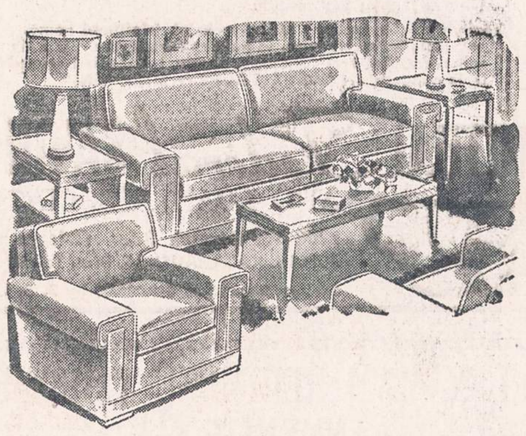

Didelis pasirinkimas svečių kambario baldų, nylon, vilnų, naujausių medžiagų ir spalvų, garantuota 10 metų. Dviejų dalių sofa ir fotelis $149.00

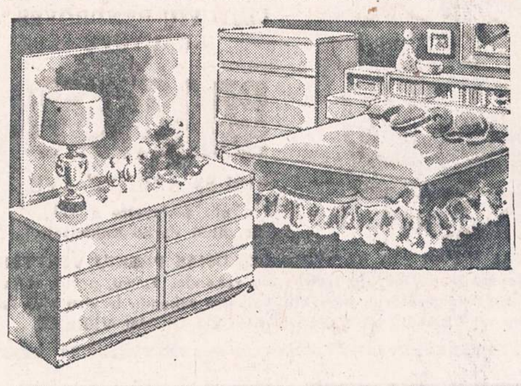

Čia rasite moderniškiausių miegamojo kambario baldų. Europietiško ir vietinio stiliaus ir skonio, ąžuolo, raudonmedžio, riešuto, vyšnios ar kriausės medžio.

Penkių dalių puikus miegamasis: dviguba komoda, chest, lova, dvi lempos, kilimėlis $169.00

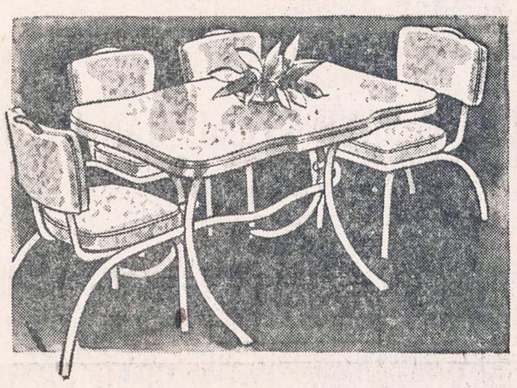

Penkių dalių chromo setas virtuvei, formica viršumi, parduodamas už $69.00, pas mus šį mėnesį tik $39.00

FURNITURE CENTER, INC.

ĮMONĖS VEDĖJAS JUSTAS LIEPONIS

3224 South Halsted Street

Telefonas: VIctory 2-4226

Atidaryta pirmad., ketvirt. 9-9:30 val. Kitom dienom 9-6, sekmad. 10-5.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASSN

INSURED UP TO $10,000

3% DIVIDENDS

2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1083

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

NAUJI LIETUVIŠKI REKORDAI

PO $1.25 VIENAS:

Apie Palvą Arklį ir Kikilis ..... Dainuoja Švedo Choras
Žemaitiška Liaudies Daina ir Subatos Vakarėlį ..... Švedo Choras
Šią Nedėlėlę, Aviža Prašė ir Nudavė Dukrelę ..... Solo Marijošius
Meilė Tėvynės Nemari ir Oi, Seselė, negerai — duetas Motekaitienė ir Kalvaitytė
Žvaigždelės ir Temsta Dienelė — duetas .... Motekaitienė ir Kalvaitytė
Čigonės ir Nokturnas — duetas ..... Motekaitienė ir Kalvaitytė
Sutemo ir Barkarolė — duetas ..... Motekaitienė ir Kalvaitytė
Kur Bėga Šešupė ir Draugai į Kovą ..... Choras
Karvelėli ir Jūra ..... Choras

PO 89 CENTUS VIENAS:

Žygis į Vilnių ir Pakirsiu Berželį ..... Vyrų Oktetas
Valio Piovėjėliai ir Rytoj Šventa, Išmiegosim ..... Vyrų Oktetas
Kur Bakūžė Samanota ir O, Naktis Tyli — solo ..... Andreikus
Dzūkų ir Voveraitė — tautiniai šokiai ..... Vyt. Belajus
Paskutinis Sekmadienis—tango— ir Vyrai Užkim—solo, Šabaniauskas
Nutilk, Širdie—tango ir Kanarkų Polka—solo ..... Šabaniauskas
Rudens Pasaka. Slowfox. Veltui Prašysi—tango—solo .... Šabaniauskas
Mano Gitara—tango ir Saulėtas Rytas—valsas—solo, ... Šabaniauskas
Oi, Mergytė ir Šią Naktelę — solo ..... Graužinis
Tu, Lietuva, Tu Mano ir Drulia ..... Pupų Dėdė ir Dėdienė
Našlaitės Kapas ir Griovėsių Gėlelė ..... Pupų Dėdė ir Dėdienė
Kai Aš Turėjau ir Kam Šeri Žirgelį? ..... Vanagaitis ir Olšauskas
Jonelio Polka ir Dariau Lyseles — solo ..... Šaukevičius
Linksmi Berniukai ir Cirkus Polka ..... Orkestras
Tykiai Nemunėlis Teka ir Visur Tyla — solo ..... Babravičius
Dzūkų Dzyvai ir Zanavykų Prašmatnybės—Polka ..... Orkestras
Vainikas I ir II dalis ..... Lietuviškų melodijų rinkinys
Geismai ir Svajonės — Oželis ..... Kvartetas
Gyvenk, Juokis ir Mylėk ir Dzinguliukai ..... Duetas su Orkestru
Tėvuko Polka ir Kūmos Polka — solo ..... Šaukevičius
Marcinkonių Polka ir Virginia Polka ..... Orkestras
Plikių Polka ir Toks Vaikinas Polka — solo ..... Šaukevičius
Rūtų Polka ir Arlene Polka ..... Orkestras
Meilios Akys ir Turtuolių Polka ..... Orkestras
Elenos Polka ir Linksmybės Polka ..... Orkestras
Koja - Koja Polka ir Linksmų Laikų Polka ..... Orkestras
Stasytės Polka ir Čikagiečių Polka ..... Orkestras
Šventoji Naktis, pirma ir antra dalis ..... Trubadūrų Kvartetas

Rekordus siunčiame ir paštu. Už prisiuntimą ir supakavimą Amerikoje $1.00, Kanadon ir kitur $2.00. Užsakydami rekordus Money Orderį reikia prisiųsti iš anksto. COD rekordų nesiunčiame.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

OUR EXTRA SPECIAL

BUY!

New 1955 G-E 21 INCH CONSOLETTE

FOR THE PRICE OF A 17" SET

252 Square Inches of Picture...Larger Than Many Other 21-Inch Screens

EXCLUSIVE G-E FEATURES

- G. E. Black Face Tube for true lifetime pictures
- Rich, cordovan brown cabinet with swivel casters
- G. E. Dynapower Speaker for lasting tonal quality
- Area Switch for best pictures from both near and far
- New Cascode Tuner for superb picture quality
- Removable safety glass for easier cleaning
- Power Transformer for faster warmup and long tube life
- Price includes taxes and full year picture tube warranty and 90 days on parts

$189.95

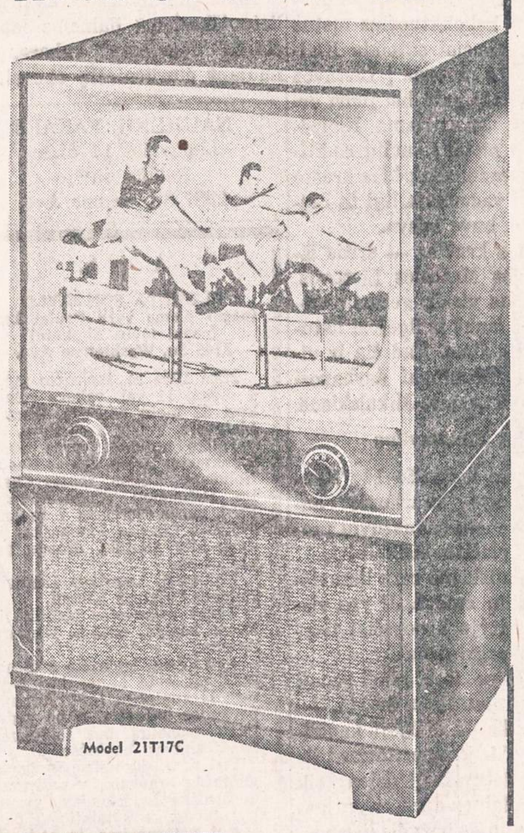

Model 21T17C

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st Street
Tel. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

MULTI-SPINDLE

LENTELĖ 14 AUTOMATIC CHUCKER OPERATORS

Must be able to set up and operate from blueprints.

EXPERIENCED MEN ONLY

40 hour week — Top rates — Steady work.

Must have own tools.

Apply in person or write:

THE DAYTON PUMP & MFG. CO.

500 No. Webster Street — Dayton, Ohio

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai, ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE ir kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tiktai reikalinga namų įrengimams.

LENGVI IŠMOKĖJIMAI. SEKMADIENIAIS JOKIŲ TAKSŲ.

FURNITURE CENTER INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St. VIctory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9—9:30. Kitomis dien. 9—6. Sekm. 10—5

Moving Moving

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.

NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. Chicago 8, Ill.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. Tel. VI 7-7747

Savings Insured to $10,000.00 by F. S. L. I. C.

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESSIVE FURNITURE Co

4181-83 ARCHER AVE.

Tel.: LAfayette 3-3171

Brighton Parko Kolonijoje.

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES

Naujausių madų, geryjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje. Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

Telefonas: LAFAYETTE 3-8248

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų. Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

SHULMISTRAS & Co.

INSURANCE

REAL ESTATE

4004 S. ARCHER AVE.

CHICAGO 32, ILL.

LAFayette 3-6300

Property Management Mortgage Sales Loans Notary Public Investment Counsellors

Home of ARCHER CURRENCY EXCHANGE Checks Cashed Money Orders Utility Bills Accepted

JONAS LEONAS

ČIURLIONIEČIŲ KANKLIŲ VADOVĖ ONA MIKULSKIENĖ

Lietuvių tauta yra gausiai įnešusi ir tebeneša vertingą duoklę visuotiniajai žmonijos kultūrai. Mūsų tautinio meno dalis — daina, šokis, muzika, — ilgais bei įvairiais amžiais augusi ir brendusi, yra neįkainuojami kūriniai. Mokslas ir žinovai tai sutartinai pripažįsta.

Dera tad akimirkutei stabtelti ties nuostabiaja lietuviškųjų kanklių muzika bei pačiomis kanklėmis. Juk jų švelniųjų aidų išlydėta didingai ir slėpiningai gaudžia čiurlioniečių nuoširdžiai traukiama lietuviškoji sutartinė. O lietuviškosios kanklės jau dvidešimt metų be pertraukos skamba dabartinės "Čiurlionio" ansamblio kanklių vadovės Onos Mikulskienės rankose.

Menininkė Ona Mikulskienė - Mozoliauskaitė, gimusi įvairiais kūrybiniais gabumais stiprioje sąmoningo lietuvio geležinkeliečio šeimoje tolimajame Azijos Sibire — Omske, yra nuo pat vaikystės lietuviškosios muzikos, dainos bei Lietuvos reikalų pasaulyje.

Tai prasidėjo prieš dvidešimt metų prie laisvai suošusios lietuviškosios Baltijos žemaičių Klaipėdoje. Čia energingoji Onutė Mozoliauskaitė (būsimoji Mikluskienė), tik kelioliktuosius metus teeidama, gausiai sutelkia Klaipėdos krašto moteris į Lietuvos šaules ir, kaip gabi bei judri organizatorė, — skiriama Klaipėdos krašto moterų šaulių rinktinės (XX) vade. Klaipėdos krašto šaulėms ji vadovauja ligi ta Lietuvos dalis buvo laisva.

Klaipėdos kraštas — sritis išsivadavusios Mažosios Lietuvos, ilgus amžius visaip germanizuotas, laukte laukė ir ilgėjosi lietuviškojo atbudimo. Tad čia ir visokeriopai sėkmingai darbavosi Ona Mozoliauskaitė-Mikulskienė.

20 metų jos kankliavimo

ir artėjančio lapkričio 14 "Naujienų" vakare "Čiurlionio" ansamblio 15 metų sukaktuvių proga, tenka plačiau išsikalbėti.

Ona Mikulskienė reta lietuviškųjų kanklių žinovė. Ji yra viską šioje srityje kruopščiai ištyrusi bei išnagrinėjusi.

— Kanklėse tikrai glūdi senoji lietuviškoji muzikos dvasia, — kukliai kalba ši didžioji kanklininkė. **— Tik joms pritariant išbaigiama lietuviškoji daina. Tik kanklių ir dainos derinys yra galutinai išbujojęs ir žydįs lietuviškojo meno džiaugsmas.**

Ona Mikulskienė istoriniu žvilgsniu įdomiai perveda per 20 m. kankliavimo praeitį. Prisimena, kaip pirmuosius kanklininkus anuomet pradžioje Klaipėdoje mokė Alfonsas Mikulskis. Tačiau taip tebuvo tik užuomazgoje. Toliau — ji mokė ir vadovavo kanklių muzikai, kartu telkdama ir kanklininkes.

Pirmąsias kankles — už 400 litų nupirko ir padovanojo tada Klaipėdoje gyvenęs Juozas Gabrys - Paršaitis. Gi tarp pačių pradininkų kanklininkų su O. Mikulskiene buvo: Elena Alytaitė, Emilija Germanavičiūtė - Rastenienė, Anelė Kirvaitytė ir Vacys Račkauskas (su "bosinėmis" kanklėmis).

Klaipėdos kraštą vokiečiams atplėšus, 1939 rudenį O. Mikulskienė kanklininkes suorganizuoja laisvajame Vilniuje ir čia sostinėje įsteigia Lietuvos šaulių moterų rinktinę. Gi kuriantis Vilniaus Filharmonijai, jau parengtos pereina į ją. Tada O. Mikulskienė suorganizuoja dar naują kanklininkių orkestrą, kuris įeina į "Čiurlionio" ansamblį. Taip be pertraukos, mokydama kanklininkes, ji visą laiką ir yra kanklių vadove.

Ona Mikulskienė yra išmokiusi per 100 kanklininkių. Išmokstama maždaug per pusę metų.

Kanklininkių orkestras pritars lietuviškosioms dainoms **lapkričio 14 "Naujienų" vakare, dainuojant čiurlioniečių chorui.**

NAUJIENŲ VAKARE
Lapkričio 14 dieną
Sokolų salėje
2337 So. Kedzie Ave.

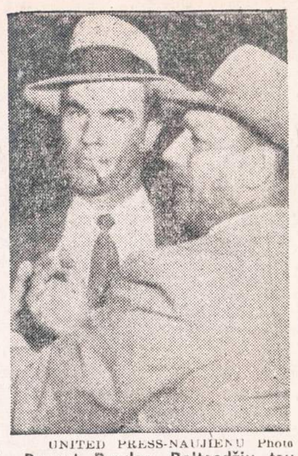

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Bryant Bowles, Baltaodžių tautinės sąjungos pirmininkas ir vadas sąjūdžio, kuris kovoja už tai, kad būtų palaikoma segregacija mokyklose, bando pulti fotografą, bet jį sulaiko detektyvas. Bowles buvo suimtas už sumušimą negro laiškanešio.

MIRĖ MARTA STRAZDIENĖ

Čikagietis Juozas Strazdas gavo telegramą iš Detroit, Mich., kad ten lapkričio 6 d. mirė Marta Strazdienė, Antano Strazdo žmona, gyv. 7439 Prairie Ave.

LAIDOJAMA

ELZBIETA SONGAILIENĖ

Negailestingoji mirtis pakirto jos gyvastį lapkr. 4 d. Taip diena iš dienos senoji karta nyksta.

A. a. Songailienė buvo tvirto sudėjimo, galėjo ilgai gyventi. Bet, kad ir kaip tvirtas, kontrakto nė vienas neturim. Velionė paliko gražią šeimą. Dvi dukras jau ištekėjusias, vyrą; jaunesnysis sūnus Edvardas taip pat jau subrendęs, o jo žmona Deveikytė jau auklėja sūnų ir dukterį. Be to, liko plati giminė, daug pažįstamų. Buvo narė Lietuvių Piliečių Pašalpos Klubo. Pašarvota Mažeikos ir Evans koplyčioje, 6845 S. Western Ave. Laidotuvės bus antradienį, lapkr. 9 d., 9:30 v. rytą. Iš koplyčios bus lydima į šv. Andrians par. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų į šv. Kazimiero kapines. Draugai ir pažįstami prašomi dalyvauti laidotuvėse; tai paskutinis atsisveikinimas.

Liūdinčiai šeimai reiškiu savo širdingą užuojautą.

K. P. Deveikis

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

PRANEŠIMAI

Lietuvių Moterų Draugijos "Apšvietos" susirinkimas bus antradienį, lapkričio 9 d., :30 v. v., Sandaros svetainėje, 840 W. 33rd St., Chicagoje. Narės prašomos gausiau atsilankyti, nes draugijos vakaras įvyksta gruodžio 4 d. Sandaros svetainėje.

Nut. rašt. S. Buniškienė

Utenos Apskrities Draugiškas Klubas laikys susirinkimą antrad., lapkr. 9 d., Vengeliausko svet., 4500 S. Talman Ave., 7:30 val. vak. Nariai prašomi dalyvauti.

—Nellie Wilcop, nut. rašt.

Pirkite JAV taupymo bonus.

BERNICE KELPS
(Pagal tėvus Nevardauskaitė)
Gyveno 6611 So. Troy Street.
PRospect 6-0049

Mirė 1954 m. lapkr. 6 d., 7:30 val. ryte, sulaukusi 65 m. amž.

Gimusi Lietuvoje, Telšių aps., Vikontiškių vienkiemy.

Amerikoje išgyveno 45 m.

Paliko nuliūdę: vyras Victor; 3 seserys: Stephanie Dronsuth ir švogeris William su šeima; Elizabeth Andrišiunas ir švogeris Dr. Joseph su šeima; Alphonsa Morteth; brolis Adolph Nevardauskas ir švogerka Antoinette su šeima; švogeris Vaclovas Kelps ir švogerka Bernice su šeima; kiti giminės, draugai ir pažįstamieji.

Kūnas pašarvotas Antano Petkaus koplyčioje, 6812 So. Western Ave.

Trečiad., lapkr. 10 dieną 1:30 val. po pietų bus lydima iš koplyčios į Lietuvių Tautines Kapines.

Visi a. a. Bernice Kelps giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: **Vyras, Seserys, Švogeriai ir kiti Giminės.**

Laidotuvių direktorius Antanas Petkus. Tel. GR 6-2345.

A. † A.

ELZBIETA SONGAYLO
(pagal pirmą vyrą Paulauskas)
(pagal tėvus Šimkutė)
7145 So. Washtenaw Ave.

Mirė 1954 m. lapkričio mėn. 4 dieną, 11 val. vakare sulaukusi 62 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Telšių apskrityje.

Paliko nuliūdę: vyras Gust, 2 dukterys: Helen, žentas Henry Hohmann, Lillian, žentas Charles Hohmann; sūnus Edward Paul, marti Florence; 7 anūkai, švogeris Charles Paulauskas ir daug kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Priklausė Amerikos Lietuvių Piliečių Pašalpos Klubui.

Kūnas pašarvotas Mažeika ir Evans koplyč., 6845 S. Western Avenue.

Antradienį, lapkričio 9 dieną, 9:30 val. ryte kūnas bus lydimas iš koplyčios į St. Adrians parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Elzbietos Songaylo giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Vyras, Dukterys, Sūnus, Anūkai, Švogeris ir kiti Giminės, Draugai bei Pažįstami.

Laidotuvių direkt. Mažeika ir Evans. Tel.: REpublic 7-8600.

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti.

ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis

KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Koplyčios
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJ ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. TEL. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
6126 W. ROOSEVELT ROAD Phone: OLympic 2-5245

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

JONAS LEONAS

BOLŠEVIKIŠKAS LIETUVOS VERTINIMAS

Iš spaudai parengto "Lietuvių Archyvo" V tomo

(Tęsinys)

Iš apžvalgos sužinoma, jog jau tada pradėta bent galvot ir gal net ruoštis didžiajam lietuvių tremimui, — "kad pasienio rajonai būtų apvalyti nuo pasitikėjimo neužsitarnaujančių žmonių". **Reikia manyti, jog Rusijos plotų mastu imant visa Lietuva turėjo būti pripažinta "pasienio rajonais",** nes vėliau pradėta žmones tremti iš viso mūsų krašto. **O kas ir kiek turėjo būti ištremtas,** matyti iš šito Rudakovo teigimo: "...visose apskrityse ir valsčiuose yra žymios grupės žmonių, buvusių fašistinėse organizacijose, kurie dabar dažniausiai sėdi ramiai, bet tam tikroms aplinkybėms susidėjus, jie gali imtis teroro bei diversinių veiksmų, o taip pat šnipinėjimo".

O juk Nepriklausomoje Lietuvoje reta buvo surasti šeimą, kurios nors vienas ar du asmens nebūtų buvę kurios nors tariamos "fašistinės" organizacijos nariai.

Neveltui didysis pirmasis tremimas turėjo apimti net 700.000 žmonių.

* * *

Komunistiniai rusai "pavėlavo daugiau kaip dešimt metų" okupuoti Lietuvą ir Pabaltįjį

Viešumai ir Vakarų demokratijų teisingumui patiektieji 1940 komunistinių rusų slaptieji duomenys, samprotavimai bei planai apie Lietuvą ir lietuvius — yra daugiau negu klaikus liudijimas XX amžiaus istorijai.

Ateis valanda, kada už visa tai privalės būti atsakyta.

Tačiau, deja, ...lietuvių tautai genocidas tebevykdomas.

Ši dar niekur neskelbtoji medžiaga, kartu ir daugiau, iš Lietuvos istorijos metraščio **"Lietuvių Archyvo"**, apimančio bolševizmo, nacionalsocializmo ir tremties metus, per Gerb. Amerikos Lietuvių Tarybos Sekretorių, **"Naujienų"** dienraščio Vyr. Redaktorių **Dr. Pijų Grigaitį**, perduota svarbųjį ir reikšmingą darbą dirbančiai Kersteno komisijai.

Čia paskelbtoji medžiaga yra, deja, tik smulki bei kukli, palyginti, dalis to, kas yra iš esmės tarp rusų tautos, nežiūrint jų jokios spalvos bei santvarkos, ir lietuvių tautos.

Visokiems rusams Lietuva ir lietuviai privalo išnykti.

Komunistiniai rusai iš esmės puola tais pačiais ir tradiciniais carinių rusų grobimo šuoliais, tik dar pagriežtintais totaliniu pasauliniu rusų imperializmu: vergija ir genocidu — bolševizmu!

Naivu buvo visuomet samprotauti, jog 1920 liepos 12 "sutartis" ir kiti komunistinių rusų sudarytieji "susitarimai" su Lietuva, Sovietų S-gos požiūriu, turėjo būti vykdomi. Tai tebuvo tik svaiginančios ir klaidinančios miglos anuometinei Lietuvai.

O kiek daug ir visokių bei visur jie pučia dabar uraganais baisiųjų miglų laisvajam Vakarų demokratiškajam pasauliui.

"Lietuvių Archyvas" turi ypatingą gyvą liūdininką bendradarbį, esantį šiandien šiapus geležinės uždangos, žymiai ilgesnį laiką užbuvusį po revoliucijos Sovietų S-goje.

Jam visai atsitiktina proga 1939, Sovietų įgulas įvedus į Lietuvą, pavyko Lietuvoje prieiti prie gyvos ir tikros medžiagos, rodančios, jog Sovietų Sąjunga 1939, įvesdama savo kariuomenę Lietuvon, pati savo politinei vadovybei pripažino, jog

Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes ji turėjo okupuoti daugiau kaip dešimt metų anksčiau.

Visa tai atitinkamu laiku paskelbs Lietuvos istorijos metraštis "Lietuvių Archyvas".

(Pabaiga)

Iš Fort Lewis padangės

Fort Lewis kariuomenės stovykla, esanti tolimuose Amerikos šiaurės vakaruose, Washingtono valstybėje, spalio mėn. 7 dieną susilaukė garsiosios 2-os divizijos, vad. "Indianhead" arba "Second to None" vardu. Ši divizija Fort Lewis stovėjo iki Korėjos karo pradžios ir vėliau išvyko į Tolimuosius Rytus, kur turėjo išgyventi visus karo veiksmus Korėjoje. Spalio mėn. 10 d. lig šiolei čia stovėjusi 44 divizija, automatiškai, pagal vyriausybės potvarkį, pavirto 2-ra divizija, priimdama šios divizijos vėliavas ir ženklus.

Detroitietis Bernardas Brazaitis, kuris Fort Lewis stovykloje atlieka karinę prievolę, turėdamas mėnesį atostogų, viešėjo pas savo namiškius Detroite. Jis nuo pat savo tarnybos pradžios tarnauja šioje vietoje ir dabar jam yra belikę nepilni 6 mėnesiai. Dabar jis priklauso 71 divizijos artilerijos grupei, kurios vyriausia būstinė yra Aliaskoje.

Lietuviai kareiviai, kurie atvyksta į Fort Lewis kariuomenės stovyklą nuolatiniai tarnybai arba apsistoję pakeliui į užjūrį, norį susisiekti su čia gyvenančiais lietuviais, gali kreiptis šiuo adresu: PFC. EDVARDAS ŠULAITIS, Co. E, 9th Regiment, 2nd Division, Fort Lewis, Wash.

— Šio vajaus metu aukok tremtiniams kiek gali ir kaip gali!

Jei norite darbo, tai skaitykite NAUJIENAS

Kiekvieną dieną ten rasite ir sekite "Classified" skelbimus, kasdien spausdinamus paskutiniame dienraščio puslapyje.

Skelbimuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisos pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šiandien nerasite mėgiamo darbo, rytoj tikrai rasite vietą, kur jį galėsite gauti, į kurį reikia kreiptis.

—O vis tik teisybė, kad didelis pasirinkimas rašomų ir siuvamų mašinų, šveicariškų laikrodžių Omega, Cima ir Tissot pas KARVELĮ, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. P. S. Taip pat taisomi laikrodžiai ir mašinos prityrusių specialistų. (Sk.).

Anglų kalbos pamokos
Dieną ir vakare
AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLOJE
816 West 33rd Place
CHICAGO 8, ILL.

Marge's Beauty Salon
(NAUJA VADOVYBĖ)
MARGE PARMENTIER, savininkė
Nuolat dirba:
NELLIE, MARIE, BETTY
Kerpame plaukus, juos šukuojame ir padarome pusmetinę. Dažome.
Atdara pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir šeštad. nuo 9 iki 6, ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9.
3312 W. MADISON STREET
NEvada 8-2213 — 2214

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir tolire gystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daroma su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4701 S. DAMEN AVE., Chicago, Ill.

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: TRiangle 4-1765

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezidencijos telef.: WAlbrook 5-5076

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M. Šeštad. 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: FIllmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: antr. ir ketv. 6-8 po pietų.
Šeštadienį 2-4 po pietų.

Rezid. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Antradieniais nuo 7 iki 9 vakaro
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 prieš piet ir nuo 1 iki 5 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Telef.: PRospect 6-3838
Rezid. Telef.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 SO. KEDZIE AVE.

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Priėmimo val.: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vak. Šeštad. 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v.
Butas: 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų
kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Tel. offiso CLiffside 4-2896
Res. LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47 & Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. p. p.
šešt. 2-6 v. p. p. išskyrus sekmadienius

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadieni 2—4 v. p. p.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5, išskyrus antr. ir ketv
Kasdien 6-8:30, išskyrus treč. ir šešt
Tel.: PRospect 6-8548
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 6—8:30, antr. ir ketv. 1—3, šeštadienį 11—1.
Telef.: TOwnhall 3-0959
Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šetad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Telef.: ofiso PRospect 6-9400
Rezid.: HEmlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6560 SO. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet; trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Spec. pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

Dr. C. M. Liestenfeltz
CHIROPRACTOR - PHYSICIAN
515 Broadway — Gary, Indiana
Phone GAry 3-0717
35 years experience
Hours: Daily till 9:00 p. m.

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajaus metu!

Kenny's "66" Station
Tires - Batteries - Accessories
Greasing - Lubrication
291 SOUTH WASH.
PHONE 3-9265
KANKAKEE, ILLINOIS
With this ad Auto-Tune-Up Any Car $4.95 plus parts.

DR. R. W. DAGLEY
VETERINARIAN
5907 Northwest Highway
Phone:
NEwcastle 1-6727

DR. CHARLES M.
LIESTENFELTZ
Chiropractic Physician
Hours: 9 till 6 daily.
515 BROADWAY
Room 230 GARY 3-0717

HAVE FUN
at our
GRAND OPENING
CRAB BAG
FREE — FREE — FREE
GIFTS
MILSON STANDARD SERVICE
Under New Management
For Best in Service and Prices —
"Try us once and you'll come again"
Complete Accessories
3591 N. MILWAUKEE AVE.
at Addison

WHEN SHOPPING STOP IN
PLAZA RESTAURANT
"Food for the Epicure"
Now Open at
6110 S. HALSTED ST.
Choice Prime Rib of Beff — Steaks Chops — Chicken — Barbequed Ribs
Phone EN 4-9861. Orders to take out.

NOW OPEN
CLUB CESTINE
BAR & RESTAURANT
The Finest Food and Liquors in the City.
JOLE A. LEPORIC
& ANN MARKOV, Props.
1658 S. THROOP ST.
HAymarket 1-8849

Phone VI 7-0621
WORK GUARANTEED
DEPENDABLE REFRIGERATION CO.
Installation and maintenance contracts
Parts and service
Commercial — Industrial only
2642 W. 36th STREET
24 hour service
(ask for John Beck)

Pirkite JAV taupymo bonus.

WHO SEZ CARS ARE HIGH?
SAVE HERE

1954	Chev. club coupe Belair type	$1495.00
1953	Buick V 8 Super Rivera	$1695.00
1952	Chevrolet sedan a real buy	$795.00
1951	Ford 8 custom sedan Fordomatic	$795.00
1950	Pontiac coupe	$495.00
1950	Ford Station wagon	$495.00

Look what $195.00 will buy for no money down. You can sleep longer and get home earlier. TOTAL COST to you $195.00

1949	Hudson sedan only	$195.00	1947	Studebaker sedan commador	$195.00
1948	Dodge sedan ready to go	$195.00	1946	Chevrolet conv. hot-rod	$195.00
1948	Frazier sedan manhattan	$195.00	1947	Plymouth sedan exchange-motor	$195.00
1947	Chevrolet sedan fleetline	$195.00	1947	Olds. sedan 98	$195.00
1946	Dodge tudor extra nice	$195.00	1946	Chev. panel ready to work	$195.00
1947	Pontiac sedanette two tone	$195.00			
1947	Kaiser sedan black beauty	$195.00			

Pay only $15.00 a month — or 50c a day — like no money down — if you have a job — carfare. No carry charges added to this price, no finance charges added to this price, no extra charges added to this price. We take anything of value as full or part payment —

BANK FINANCING
6150 SO. WESTERN GR 6-0033

30 METU SUKAKTIS

Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 diena, apdovanos puikia Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusį savo indėlius.. Be to, kiekvienas taupytojas dar gaus tikietą, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 8 asmenims ir 125 vėliausių ir gražiausių stainless steel setų 6 asmenims.

Chicago Savings kviečia lietuvius pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstaigą. Mūsų 30 metų saugaus ir pelningo patarnavimo lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir geresnį dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsinešite savo banko knygutę.

Šios įstaigos puikiai įrengtoj raštinėj teikiami sekantieji patarnavimai:

1.—Apdraustas taupymas
2.—Pirmų morgičių paskolos
3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
4.—Christmas Club Savings
5.—Vacation Savings Club
6.—Duodami Travelers Checks
7.—Notary Public
8.—American Express Money Orderiai,

Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimainyti čekius, apmokėti gazo bei elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N
6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575

ČIURLIONIO KONCERTO TIKETUS GALIMA ĮSIGYTI IŠ ANKSTO NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE DARBO VALANDOMIS.

KAINA $2.50

SKELBIAME MŪSŲ NAUJO

KALĖDINIO KLUBO
(CHRISTMAS CLUB)

ATIDARYMĄ LAPKRIČIO 22 DIENĄ
Tai lengvas būdas sutaupyti pinigus, reikalingus

1. Kalėdoms
2. Taksams mokėti
3. Vakacijoms ir kitiems reikalams

Įsirašykite į šį Klubą ir pasirinkite savo reikalams bei piniginei tinkamą skyrių.

KALĖDINIO KLUBO mokesčius galima mokėti:

po $2.00 kas antra savaitė
po $4.00 " " "
po $6.00 " " "
po $10.00 " " "
po $20.00 " " "

Platesnių informacijų kreipkitės į

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St., Chicago, Illinois
Tel.: HAymarket 1-2028

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

★

Policija dalyvavusi rakete

Chicagos nusikaltimų komiteto komisijos pirmininkas V. W. Peterson sako, jog policija esanti įsivėlusi į vad. automobilių vilkikų raketą. Kai sugedusį kelį automobilį reikia nuvilkti į taisymo dirbtuvę, policija, susitarusi su eile atskirų vietų, perduodina juos taisyti ne į autorizuotas vietas, bet į šiaip norinčių nesąžiningai pasipelnyti žmonių taisymo dirbtuves.

Kai tik policija sužinanti, kur sugedęs ar nelaimėje sužalotas automobilis, tuojau atitinkamu radijo pranešimu duodanti kam reikia žinią, o t ie privatūs sunkvežimiai tuojau supuolą į tą vietą, nelyginant pesliai bei šakalai ant dvėselienos. Tokios privatinės dirbtuvės net sutinkančios veltui auto nuvilkti, kad paskui atsigriebtų už taisymo sąskaitą. ir čia jiems tenką nemaža pasipelnyti. Pernai metais čia buvę velta į nelaimes 157,446 automobilių. O sąskaitos dažnai esančios nesąžiningos. Pvz. buvęs atsitikimas, kad už auto pataisymą tokia raketierių dirbtuvė pareikalavusi $650. Bet kai savininkas pastebėjęs, kai kuriuos taisymo prigavimus, firma vėliau nusileidusi iki $400.

Autorizuotos taisymo vietos tėra čia 7: Rodi Towing Service, 2315 S. Ashland; Universal Auto Repair Shop, 8836 S. Mackinaw; Avalon Park Auto Rebuilders, 8326 S. Ellis; Kalina Towing Service, 2551 S. Spaulding; Kunkle's Motor Service, 5308 Madison; Hiselman Motor Service, 4534 North Damen; Edgecomb Garage and Towing Service, 4080 Broadway.

RUDENINIS NAUJIENŲ VAKARAS

Lapkričio 14 dieną
Sokolų salėje
2337 So. Kedzie Ave.

Čiurlionies Ansamblis atliks programą.

Priešginklis komunizmui

Chicagos universiteto kancleris Kimpton, kalbėdamas Amerikos metalo draugijos suvažiavime Chicagoje, pareiškė, jog komunizmas esąs pasaulyje plečiamas grupės brutalių beatodairių žmonių. Tam plitimui pasipriešinti tesąs tiktai vienas kelias — amerikiečiai turį atitinkamą prieškomunistinę sistemą uoliai skleisti pasaulyje. Kol mes tos sistemos gerai nesuprasime, ja netikėsime ir jos nepraktikuosime, mes esame žuvę — pareiškė Kimpton.

Amerikiečiai neturį manyti, kad žmogaus galima nupirkti aukštu gyvenimo standartu — siunčiant grūdus į Anglija, per kant šaldytuvus italams ar mokant Tailando gyventojus, kaip įruošti kino teatrus.

Kancleris taip pat pažymėjo, jog be reikalo kartais kritikuojami Amerikos universitetai, kaip komunistų užuovėjos: universitetai gal daugiau negu kitos institucijos esančios totalitarizmo ir kontrolės priešai.

Biznieriai prieš švietimą

Illinojaus valstybinio universiteto prezidentas Morey ragino piliečių komitetą universitetui remti stoti universiteto pusėje, jam kovojant su komercininkų pastangomis neleisti universitetui turėti švietimo televizijos.

Jis pažymėjo, jog šių biznierių grupių pastangos tą uždraudimą laimėti Illinojaus legislatūroje nepavykusios, bet dabar vėl mėginama kitu keliu siekti to paties. Universitetui neturėtų būti kliudoma privatinių interesų. Reikią universiteto draugams žygiuoti petys petin, kitaip ši aukštoji mokykla nebūsianti pirmos rūšies universitetas.

Prezidentas pažymėjo, jog per artimuosius dvejus metus norima universiteto skyrių Chicagoje paversti 4 metų mokslo kursų vieta.

Pirma tokia gimdymo byla

Aukščiausiojo teismo teisėjas Holmgren nusprendė, jog 3 metų motinos kūdikis yra tikrai turėjęs tėvą.

Teisėjas nusprendė, kad Mrs. A. Ohlson, 30 m., 8211 Perry, liautųsi skleidusi gandus, jog jos sūnus Ronald nesąs jos buv. vyro, 32 m. amžiaus Raymond Ohlson, o esąs gimęs dirbtinio apvaisinimo keliu. Taip pat priteisė, jog atsiskyręs tėvas turi teisę lankyti sūnų ir toliau šeštadieniais ir sekmadieniais.

Teisėjas pareiškė, jog nesą įrodymų, jog būtų neteisingas pagrindas, kad santuokos metu gimęs kūdikis yra tos santuokos vaisius. Byla buvo iškelta vyro, kuris norėjo, kad buv. jo žmona liautųsi skleidusi anuos gandus. Nors vienas gydytojas parėmė žmonos pusę, bet teisėjas į tai nekreipė dėmesio.

Nori paspartinti civilines bylas

Illinojaus advokatų sąjunga paruošė projektą, kurį ruošiasi įteikti legislatūrai, kad būtų civilinėse teismo bylose sumažintas užvilkinimas ir bylinėjimosi išlaidos. Jei legislatūra projektą priimtų, sako, tai būtų vienas svarbiausių legislatūros žingsnių per pastaruosius 20 metų.

Kennelly nekandidatuosiąs

Vietos demokratų vadai ateinančiam terminui į Chicagos miesto burmistrus linkę nominuoti Cook apskr. raštininką (klerką) Daley, o ne Kennelly. Kennelly susilaukęs stiprios AFL ir CIO unijų opozicijos, ypač dėl jo nesutikimo skirti į švietimo tarybą unijų atstovo J. Diherty.

Knygos beskaitomos pogrindininkų

"Sun-Times" metiniame autorių forume Chicagoje, be kitų, kalbėjo ir Ben Hecht, kuris yra pagarsėjęs savo knyga "Child of the Century". Jis palygino skaitančiuosius šiame technikiniame amžiuje knygas, literatūrą su pogrindžio kovotojais.

Hecht pažymėjo, jog JA Valstybėse mažiau skaitoma knygų negu kitame kuriame krašte. Lygindamas knygų skaitymą su radijo ir televizijos auditorija, jis pareiškė, jog "eina kova tarp spausdintojo žodžio ir šauktojo žodžio". Mikrofonai ir ekranas laimi. "Jūs, kurie skaitote knygas, sudarote tam tikrą pogrindžio kovotojų rūšį. Aš esu laimingas, kad dar yra žmonių, kurie lanko literatūros paskaitas ir palaiko mažą laisvės sritelę spindinčią".

Šimtametis latvis

Sander Leifer, 5141 S. Kimbark, vakar minėjo savo šimtąją gimimo dieną.

Jis susilaukė daug sveikinimų. Leifer iki 95 m. amžiaus dirbo brangenybių biznyje, kada jis įsilaužė kulšį. Jis dabar gyvena vienas, pats virdamas valgyti ir apsipirkdamas. Kasdien eina pasivaikščioti. Jis į šį kraštą atvyko 1900 m. iš Latvijos. Seifer turėjo 12 asmenų šeimą, kurios 7 vaikai dar gyvena.

Ar įvertiname savo studentiją?

Mūsų bendruomenė yra pasižymėjusi tikru, nuoširdžiu dosnumu. Esame tikrai daug nuveikę labdarybės srityje: aukojome daugeliui tikslų ir esame surinkę gražias sumas šelpimo darbams. Tačiau visų šių darbų ribose iki šiol užmiršome studentiją, kuri tikrai verta visų mūsų paramos. O ji kaip tik reikalinga efektingos mūsų pagalbos.

Jau keleri metai veikia bendrasis Studentų Šalpos Fondas. Jis tyliai, bet nuoširdžiai dirbo. Iki šiol išdalinta arti 2,000 dol. paramos reikalingiems studentams. Tačiaus to nepakanka ; šiuo metu studentų materialinė padėtis pablogėjo, ir didesnis studentų skaičius kreipiasi į fondą, prašydami paramos. Gi iždas tuščias. Tie faktai ir vertė Studentų Šalpos Fondą kartu su Lietuvių Studentų Sąjunga, kuriai dabar vadovauja studentas A. Sužiedėlis, kreiptis į lietuvių visuomenę ir prašyti paramos studentams. **Lapkričio mėn. skelbiamas platus studentijai remti vajus.**

Nevienam gali kilti mintis, kodėl mes turime šelpti studijuojantį jaunimą. Atsakymų į tai daug; svarbiausias iš jų tačiau gal yra viltis atstatyti Lietuvą gražesnę, tobulesnę. Nepamirškime, kad dabartinis mūsų akademinis jaunimas turi puikiausią progą semtis žinių itin pažengusiose mokslo šventovėse; jiems suprantami naujausi išradimai, jie susipažinę su geriausiais metodais. Ir reikia pastebėti, kad dabartinė studentija dažnai rimtai svarsto mūsų krašto atstatymą. **Mums svarbu parsivežti kuo didesnį mokslus baigusiųjų kadrą.** Tiesa, proporcingai universitetus lanko daugiau lietuvių negu amerikiečių, vokiečių ir kitų didžiųjų tautų vaikų. Tačiau dar ir šiandien yra studentų, kurie norėtų mokslą tęsti, bet negali. Jiems ir reikia padėti.

O padėti visiškai nesunku — nedaug iš lietuviškosios visuomenės prašoma, tik menkos aukos— **vienos darbo valandos uždarbio.** Nejaugi galėtumėm tvirtinti, kad mes neįstengsime tokios aukos duoti? O viena prie kitos tokios aukos tikrai padės studentijai.

Siųskime visi savo aukas, įdėję jas į voką, šiuo adresu: Lithuanian Students Fund, Account No. 11737, c/o Chicago Sav. and Loan Assn., 6234 So. Western Ave., Chicago 36, Illinois.

Fondas, skirstydamas stipendijas — paskolas, neatsižvelgia į jokius pasaulėžiūrinius skirtumus — jam brangūs visi lietuviai studentai. Kiekvienas veiklus lietuvis vertas paramos, jei jis universitete rodo pakankamą pažangumą.

Įrodykime dar kartą, kad, reikalui esant, mokame savo jaunimui padėti. Jis kreipiasi į visus lietuvius, jis prašo aukos — nenuvilkime jo, stenkimės, kad šis akademikų vajus pasisektų.

S. Rimkaitis

Žurnalo "Darbo" skaitytojams

Su trečiu žurnalo "Darbo" numeriu gavau iš LDD sekretoriaus N. Januškos laišką, kad LDD centro komitetas nutaręs duoti žurnalo "Darbo" skaitytojams priedą, John Spargo parašytą knygą, pavadintą **"Socializmo minties blaivumas".** Knygos išdalinimą drg. N. Januška man palieka.

Taigi čia noriu visus "Darbo" skaitytojus čikagiečius, kurie per mane ar per ką kitą užsisakė žurnalą "Darbą" ir nori tą knygą gauti, prašyti pranešti man tai laišku ar telefonu arba žodžiu, kai susitiksime "Naujienų" vakare lapkričio 14 d. Sokolų salėje.

J. Kondroška,
3902 S. Albany Ave.,
tel. LA 3-8620.

Visuomenininkų auksinis jubiliejus

Gražus spalio 16 d. vakaras sutraukė per du šimtus svečių į meniškai išpuoštą restoraną 3734 W. Cermak Rd. Ciceroje, Ill., kur buvo minima visuomenininkės Katrės ir Vinco Katkevičių 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktis.

Giminės, draugai, bičiuliai ir svečiai jiems nuoširdžiai palinkėjo ilgo amžiaus ir geriausios sėkmės ateityje. Puotos metu kalbas pasakė vakaro vedėja O. Biežienė, Dr. S. Biežis, SLA 134 kp. pirmininkė Milerienė ir kt. Buvo iškeltas gražus jųdviejų tarpusavio sugyvenimas ir visuomeniniai nuopelnai. Paskutinieji tarė žodį jubiliatai. Ypač "jaunoji" Katriūtė reiškė padėką svečiams už linkėjimus bei dovanas.

Puotai pasibaigus, muzikantai užgriežė linksmą polkutę, kurią pirmieji sušoko patys jubiliatai. Jie jaunuoliškai sukosi, lyg užmiršę, kad švenčia 50 metų bendrojo gyvenimo sukaktį. Vakaras pasibaigė gražia nuotaika.

O.A.

GASO LEIDIMUS TURINTIESIEMS

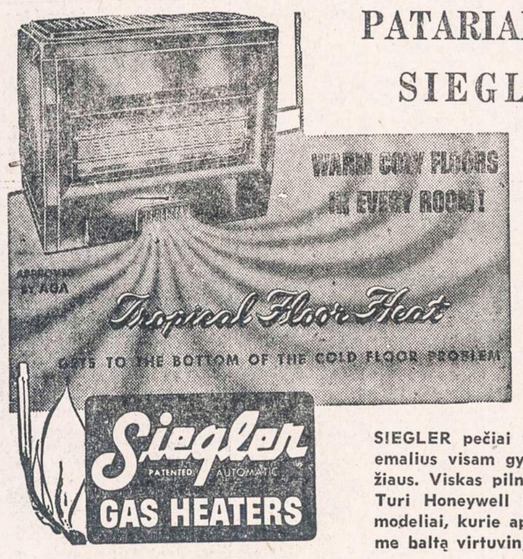

PATARIAMA PASINAUDOTI SIEGLER PEČIAIS

VISI SIEGLER PEČIAI GAZO CO. INSPEKCIJOS BUS UŽTIKRINTAI PRIPAŽINTI

SIEGLER pečiai yra pilnai automatiški. Porcelano emalius visam gyvenimui. Padaryti iš stipraus špižiaus. Viskas pilnai įrengta. Nereikia jokių priedų. Turi Honeywell kontrolę. Įrengtos dumplės. Šeši modeliai, kurie apšildo nuo 1 iki 6 kambarių. Turime baltą virtuvinį stilių.

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE AND FURNITURE COMPANY

2876 West Cermak Rd. BIshop 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS KEPĖJO padėjėjas. Kreiptis į Naujienas, Box 4609, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

★ BUS WOMEN
★ KITCHEN HELPERS

Krautuvės nuolaidų privilegijos ir daugelis priedų.

Turi kalbėti angliškai

Kreipkitės:

EMPLOYMENT OFFICE
9-tas aukštas
THE FAIR
State ir Adams Sts.

PERSONAL
Asmenų Ieško

Paieškau gero gaspadoriaus, kuris galėtų prižiūrėti namą, važiuoti automobiliu. Gali būti 60 metų amžiaus ar daugiau, negeriantis. Tel.: LIvingston 8-5468.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMI kambariai su dušu. Skambinti MOnroe 6-3364

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus

KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
PRospect 6-7238 — RE 7-7321 (vak).
PRospect 8-3579 (vak.)

2 AUKŠTŲ mūro namas. Garažas ir parkinimui sklypas. Name pelninga taverna. Fabrikų rajone, su pilnu įrengimu. Kaina $19,000.

Bridgeporte miesto krautuvė, labai turtingai įrengta, self-service. Kaina $5,000.

Prie 89-tos gatvės, tarp Mayfield Austin, 4 sklypai 120x125 pėdų už $1,200. Puiki vieta užmiesčio statybai.

P. STANKOVIČIUS
REAL ESTATE IR INSURANCE BROKERIS
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 SO. HALSTED ST.
Phone DAnube 6-2793
Namų YArds 7-6818

Lietuviškam Bridgeporte parduodamas kampinis biznio namas: didelė maisto produktų krautuvė ir 2 butai (5 ir 6 kamb.). 4 karų garažas. Namo kaina su bizniu ir visais krautuvės įrengimais ir prekėmis tik $15,500.

2 butų medinis bungalow Ciceroj. Šildymas karštu vandeniu su stokeriu. Rūsys po visu namu. Dvigubas garažas. Kaina $11,550.

Mūrinis 7 kambarių namas geram stovyje. 5 miegami. Dvigubas garažas. So. St. Louis prie 44th St. $16,000.

Marquette Parke rinkitinėj vietoj gražus ir šviesus 4 butų mūro namas. Centralinis šildymas vandeniu su stokeriu. Nuomos $400 mėn. $35,000.

P. LEONAS
REAL ESTATE
7350 So. California Ave.
PRospect 8-0097

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

GENERAL CONTRACTOR
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W 18th Street, Chicago 16, Ill
CHesapeake 3-1535
Lietuvių statybos bendrovė. Stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.
A. Gintneris, pirmininkas,
V. Petrauskas, statybos vedėjas.

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
V E N T A Real Estate
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Turime didelį pasirinkimą namų ir biznių įvairiose miesto dalyse.

CHICAGOJE pietvakarių dalyje parduodu 10 akrų žemės, 75th ir Archer Ave. Dėl išmokėjimo galėsime susitarti. Parduosiu visą arba dalimis. Skambinti: MOnroe 6-0873

NAMAS su krautuve, mėsinė ir visi įrengimai. 6 metai biznyje. 5 kambariai užpakalyje. Pigiai parduosime. PRospect 6-3201

PARDUODU arba išmainau mūrinį garažą, 50x125 pėdų. BOulevard 8-0316

352 W. 63 STREET mūrinis namas, kuriame buvo taverna ir rooming house iš 16 kambarių renduojama arba parduodama. Kreiptis kasdien nuo 5—6 val. p. p.

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

FARMA, 40 akrų, Knox, Indiana. 8 kambarių namas, garu apšildomas, didelis garažas, vaismedžiai, vištininkas. 1 mylia nuo miesto. Našlė turi parduoti arba mainys į mieste esančią nuosavybę. Skambinti MOnroe 6-0873

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

GROSERIO ir delikatesų krautuvė. Geras apskritų metų biznis. 2311 So. Leavitt St. Tel.: FRontier 6-5257.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI!
Prieš drausdami kitur, pasiteiraukite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus!